Direktoratet for **naturforvaltning**

Rundskriv april 2006 Viltloven

Utøvelse av jakt, felling og fangst

Innhold

Innledning 3

Kapittel 1. Generelle bestemmelser 4

Kapittel 2. Aldersgrenser 8

Kapittel 3. Jegerprøven 10

Kapittel 4. Lisensfelling 12

Kapittel 5. Våpen og ammunisjon 14

Kapittel 6. Skyteprøve ved jakt og felling av storvilt 17

Kapittel 7. Bruk av hund under jakt og felling 19

Kapittel 8. Jakt, felling og avliving av storvilt 24

Kapittel 9. Fangst 30

Kapittel 10. Oppsyn og kontroll 38

Kapittel 11. Klageadgang, dispensasjon, straff og ikrafttreden 40

Vedlegg 42

Utøvelse av jakt, felling og fangst

Innledning

Lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) sin formålsparagraf setter rammene for all viltforvaltning:
”Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.”

Viltloven presiserer videre i § 19 at jakt og fangst skal utøves på en måte som ikke utsetter viltet for unødige lidelser eller medfører fare for mennesker, husdyr eller eiendom.

Dette er forutsetningene som skal ligge til grunn for all jakt, felling og fangst i Norge, og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst bygger på disse prinsippene.

Siden 1986 har jegerprøven vært obligatorisk for alle førstegangsjegere. Denne opplæringen har bidratt til god kunnskap om jakt og fangst hos den enkelte jeger og fangstmann.

Bestemmelsene i forskriften retter seg først og fremst mot jegere og fangstfolk, og det meste av offentlige regler om jakt, felling og fangst er nå samlet i denne forskriften. Andre viktige bestemmelser finnes i forskrift 11. februar 2002 om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun, forskrift 22. mars 2002 om forvaltning av hjortevilt og bever og forskrift 18. mars 2006 om forvaltning av rovvilt. Viltloven inneholder også viktige bestemmelser om utøvelse av jakt og fangst, bl.a. hvem som har rett til jakt og fangst, som alle jegere og fangstfolk må kjenne til.

Offentlig regelverk pålegger den enkelte utøver å bruke bestemte våpen og redskaper i sin virksomhet. Alle situasjoner kan ikke beskrives i forskrifter eller veiledningsskriv til disse. Den enkelte utøver har derfor et ansvar som krever kunnskap og erfaring. Det er viktig å ikke overskride sine egne ferdigheter og egenskaper, slik at man påfører viltet unødige lidelser eller setter andre mennesker eller husdyr i fare. Dette rundskrivet er en veiledning for den enkelte og for myndighetene, men det er ikke utdypende på alle områder.

Forskriften og rundskrivet inneholder ikke bestemmelser som gjelder organisering av grunneierrettigheter, bestandsforvaltning av viltet eller økonomisk-administrative oppgaver i viltforvaltningen. Direktoratet fastsetter forskrifter og gir ut egne rundskriv om kommunal viltforvaltning og om forvaltning av hjortevilt og bever. Ved henvendelse til kommunen og fylkesmannen får en opplysninger om andre deler av viltforvaltningen.

Dette rundskrivet gjengir paragrafene i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst i grå rammer. Under hver ramme er det gitt kommentarer til den enkelte paragraf.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å bidra til at:
a) jakt- og fangsttradisjonene føres videre gjennom høsting av viltproduksjonen til gode for landbruksnæringen og friluftslivet,
b) jakt- fellings- og fangstutøvelsen ikke påfører viltet unødige lidelser, og
c) jakt- fellings- og fangstutøvelsen ikke volder fare for mennesker, husdyr eller eiendom.

Denne bestemmelsen understreker viltloven § 1 om formål og § 19 om human jakt- og fangstutøvelse. Hensikten med bestemmelsen er i størst mulig grad å ansvarliggjøre utøvere av jakt, felling og fangst.

Forskriften skal bidra til at jakt- og fangsttradisjonene videreføres i lys av de krav samfunnet til enhver tid setter til jeger og fangstmann, herunder krav til våpenbruk, fangstredskaper og selve utøvelsen. For jegeren er det derfor viktig å sette seg grundig inn i regler om human jakt- og fangstutøvelse, slik at han til enhver tid utøver en jakt som har alminnelig aksept i samfunnet.

For jegeren er det også viktig å merke seg at punkt b medfører at også den som har utsatt viltet for fare for unødig lidelse kan rammes av straffebestemmelsen. Viltet trenger med andre ord ikke faktisk å ha blitt skadet. Straffeverdigheten av uaktsom adferd er like stor uansett om viltet blir skadet av handlingen eller ikke, så lenge handlingen er å betrakte som uaktsom jakt, fellings- eller fangstutøvelse, og det ofte er tilfeldigheter som avgjør resultatet.

Forskriftens formål gjenspeiles også i jegeropplæringen ved at det legges vekt på å tilføre, utvikle og foredle jegerens holdninger, jaktmoral og human jakt- og fangstutøvelse.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for jakt og fangst etter vilt i Norge innenfor fastsatt jakttid.

Forskriften gjelder også ved lisensfelling innenfor fastsatt fellingsperiode og avliving av skadegjørende vilt i henhold til tillatelse gitt i viltloven eller forskrifter med hjemmel i viltloven.

Forskriftens bestemmelser gjelder kun for jakt og fangst etter vilt i Norge og innenfor vår økonomisk sone. På Svalbard finnes egne bestemmelser i forskrift 24. juni 2002 om høsting på Svalbard.

Ved felling etter viltloven § 12 (fellingstillatelse for å forhindre at rovvilt gjør skade), § 13 (felling av hjortevilt og bever som gjør skade), § 14 (felling av andre viltarter som gjør skade) og § 14a (felling av vilt i særlige tilfeller) gjelder generelt bestemmelser gitt i denne forskrift med mindre annet er bestemt i det enkelte tilfelle gjennom tillatelsen. Det betyr bl.a. at man må være registrert i Jegerregisteret. Ved skadefelling i medhold av viltloven § 14 er det imidlertid ikke nødvendig å løse jegeravgift. Hvis fellingen skjer før jaktårets skyteprøve kan avlegges, gjelder gyldig vitnemål for skyteprøve fra jaktåret før.

§ 3. Definisjoner

Med storvilt menes i denne forskrift følgende viltarter: elg, hjort, dåhjort, villrein, rådyr, villsvin, muflon, moskusfe, bjørn, ulv, jerv og gaupe.

Kvotejakt: Ordinær jakt på et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i viltloven § 9, der kvoten er fastsatt av offentlig viltmyndighet.

Lisensfelling: Skademotivert felling av et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i viltloven § 12, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet og det kreves at jegeren er registrert som lisensjeger i Jegerregisteret for å kunne delta.

Beskatning av gaupe skjer i dag hovedsakelig gjennom kvotejakt. Det er rovviltnemndene som fatter vedtak om kvote for jakt på gaupe i hver enkelt forvaltningsregion. Dersom det er nødvendig å regulere veksten i en bestand av gaupe, jerv, bjørn eller ulv, kan rovviltnemndene fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av bestanden. Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. viltloven § 14. Direktoratet for naturforvaltning kan også fatte vedtak om kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Se også forskrift 18. mars 2005 om forvaltning av rovvilt.

Skademotivert etterstrebelse av vilt (jf. viltloven § 12, § 13, § 14 og § 14a) er ikke jakt. For å klargjøre skillet mellom jakt og skademotivert etterstrebelse brukes i denne forskrift ordet *felling* om skademotivert etterstrebelse av vilt. Samme begrep brukes i forskrift 18. mars 2005 om forvaltning av rovvilt.

Tradisjonelt har felling av vilt vært en del av jaktbegrepet. Mens jaktbegrepet omfatter både det å søke etter og tilegne seg viltet, har felling som begrep en nærmere tilknytning til avliving av viltet. Med felling forstås således det å skyte på og treffe viltet. Dette er f.eks en naturlig forståelse av begrepet i viltloven § 17. Ordet *felling* slik det er brukt i denne forskriften må altså ikke forveksles med felling som en del av jaktutøvelsen.

§ 4. Nødvendige papirer under jakt, felling og fangst

Under jakt, lisensfelling og fangst skal gyldig jegeravgiftskort og våpenkort, jf. lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. § 9, medbringes. Under jakt og felling av storvilt medbringes dokumentasjon for avlagt skyteprøve når jakta eller fellingen utøves med rifle. Under jakt på elg, hjort og rådyr medbringes i tillegg dokumentasjon på tilgang til godkjent ettersøkshund. Lisensjegere skal medbringe personlig lisens for vedkommende art og jaktår under fellingen. Under jakt på villrein medbringes kontrollkort og eventuell skriftlig fellesjaktavtale.

Alle som vil utøve jakt, felling (ikke viltloven § 14) og fangst i Norge må betale jegeravgift til Viltfondet. Avgiften gjelder for hele jaktåret, fra og med 1. april til og med 31. mars. Betalt avgift er et vilkår for å drive jakt, men gir ikke jaktrett på noe område. Drivere, klappere, hundeførere og andre som ikke deltar med gevær er fritatt for å løse jegeravgift. For jakt eller felling av storvilt med rifle skal hver jeger ha avlagt skyteprøve i gjeldende jaktår. Bevis for betalt jegeravgift, våpenkort og attestert skyteprøve skal alltid medbringes under jakt og felling, da jegerne har en plikt til å la seg kontrollere etter § 37 i denne forskrift.

Den grunneier som leier ut jaktrett eller gir en annen person adgang til å jakte på sin grunn har plikt til å forvisse seg om at jegeravgift er betalt, jf. viltloven § 41. Jakt eller felling uten tillatelse fra grunneier kan rammes av straffeloven § 407.

Alle jegere som ønsker å delta i lisensfelling må registrere seg som lisensjeger i Jegerregisteret for det aktuelle jaktåret. Som personlig lisens for vedkommende jaktår nyttes kvittering fra Jegerregisteret. Den personlige lisensen genereres automatisk når jegeren registrerer seg. Registreringsordningen er kun tilgjengelig som en nettbasert registrering. Fylkesmennene kan ved behov bistå jegere med registrering direkte i Jegerregisteret. Det er ikke mulig å registrere seg før jegeravgiften for det aktuelle jaktår er betalt. Den personlige lisensen må alltid medbringes under jakt.

Bruk av kontrollkort er obligatorisk ved all villreinjakt. Kontrollkortet utstedes for hvert dyr som tillates felt, jf. forskrift 22. mars 2002 om forvaltning av hjortevilt og bever § 16.

Ved villreinjakt er det ønskelig å tilrettelegge for en effektiv jaktutøvelse i forhold til dyras bevegelser i løpet av jaktperioden. Dette kan best skje ved at jaktrettshaverne organiserer seg i store vald og ved at det inngås fellesjaktavtaler som tillater at jegerne kan krysse valdgrensene på nærmere angitte vilkår. Den skriftlige avtalen må medbringes under jaktutøvelsen hvis valdgrenser skal krysses.

Kapittel 2. Aldersgrenser

§ 5. Generell aldersgrense for jakt, felling og fangst

Den som utøver jakt på småvilt må være fylt 16 år, og den som utøver jakt på eller felling av storvilt må være fylt 18 år. Fangst kan utøves av personer som har fylt 16 år. For fangst av gaupe og jerv er aldersgrensen 18 år.

Aldergrensene når det gjelder jakt er knyttet opp mot viltgruppene småvilt og storvilt, og ikke hvilke våpen som brukes. Det betyr at under jakt på rådyr, er aldersgrensen 18 år selv om den foregår med hagle. Aldersgrensene gjelder fra den dato-en vedkommende jeger fyller år, det er ikke tilstrekkelig at jegeren blir henholdsvis 16 eller 18 år i løpet av jaktåret.

Fangst av gaupe og jerv krever særskilt tillatelse fra fylkesmannen, jf. § 31 bokstav a).

§ 6. Opplæring i jakt og fangst

Den som har fylt 14 år og fram til fylte 16 år kan likevel delta i småviltjakt med våpen og delta i fangst av villmink, mår, rype, kråkefugl og måker i opplæringsøyemed når vedkommende:

a) har samtykke fra foreldre eller foresatte og
b) er under forsvarlig tilsyn av person som har fylt 20 år. Tilsynspersonen må ha utøvd jakt og betalt jegeravgiften i minst tre år. Tilsynspersonen skal også ha tillatelse fra rettighetshaver. Den som har tilsynet skal ha mulighet til å kontrollere og instruere vedkommende.

Den som har fylt 16 år og fram til fylte 18 år kan delta i storviltjakt med våpen i opplæringsøyemed når vilkårene i første ledd bokstav a og b er oppfylt, jf. dog lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. § 29. Det stilles i tillegg krav om bestått jegerprøve og skyteprøve for storviltjegere.

Det er ikke i opplæringsøyemed mulig å delta under lisensfelling i.h.t. forskrift 18. mars 2005 om forvaltning av rovvilt.

Under opplæringsjakt skal tilsynspersonen være i fysisk nærhet av den som er under opplæring. På denne måten har han/hun mulighet til å gripe inn i situasjoner og til enhver tid være tilgjengelig for spørsmål og veiledning.

Aldersgrensebestemmelsene i våpenloven § 29 regulerer overdragelse av våpen til mindreårige. Personer under 16 år kan ikke få tillatelse til å erverve eller inneha skytevåpen, og det er forbudt å overdra eller overlate skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon til person under 18 år uten særskilt samtykke fra vedkommende politimester. Med samtykke fra foreldrene eller den som har omsorgen for vedkommende, kan likevel våpen og ammunisjon overlates person under 18 år til kortvarig bruk under forsvarlig tilsyn.

Våpenlovens bestemmelser for opplæring i småviltjakt for aldersgruppen 14 til 16 år, innebærer at vedkommende kan låne våpen av tilsynjegeren og felle jaktbart vilt når tilsynspersonen hele tiden er tilstede.

Ved opplæring i fangst forutsettes at tilsynspersonen er med under oppsetting og utplassering av fangstredskapet. Ved bruk av fangstredskap som avliver viltet kan imidlertid den som er under opplæring selv dra ut, uten tilsynsperson, for å kontrollere fangstredskapene.

For aldersgruppen 16 til 18 år kan politiet gi dispensasjon til erverv av våpen. Hvis slik dispensasjon er gitt, kan denne aldersgruppen ved opplæring i storviltjakt delta med eget våpen. Opplæringsjegeren må hele tiden være under tilsyn og han kan derfor ikke selv for eksempel sitte alene på post eller bevege seg alene under jaktutøvelsen med tilgang til funksjonelt våpen.

§ 7. Fritak for jegeravgift

Den som med hjemmel i § 6 er under opplæring i jakt eller fangst er fritatt for å betale jegeravgift.

Direktoratet for naturforvaltning kan etter søknad frita for betaling av jegeravgift i enkelte særlige tilfeller for å ivareta et allmennyttig formål.

Det er mulig å søke direktoratet om fritak for betaling av jegeravgift. Med allmennyttig formål menes i denne sammenheng kursvirksomhet i regi av utdanningsinstitusjon eller organisasjon.

Kapittel 3. Jegerprøven

Instruks for innhold og gjennomføring av jegerprøven er vedlegg A1 i dette rundskriv. Instruksen gir regler for gjennomføring av jegerprøven i tillegg til bestemmelser vedrørende fylkesmannens – og kommunens oppgaver, kontrollør ved teoretisk eksamen og instruktør ved obligatorisk kurs. Nærmere opplysninger om jegerprøven kan fås ved henvendelse til direktoratet, fylkesmannen i vedkommende fylke eller kommunen.

§ 8. Obligatorisk jegerprøve

Alle personer som har fylt 16 år, og som ikke er registrert i Jegerregisteret skal før jakt, felling eller fangst utøves ha bestått jegerprøve i henhold til denne forskrift og instruks om innhold og gjennomføring av jegerprøven fastsatt av direktoratet.

Jegerprøven består av et obligatorisk kurs og en skriftlig eksamen.

Jegerprøveeksamen kan avlegges fra den dag vedkommende har fylt 14 år.

Personer som er fast bosatt i utlandet trenger ikke avlegge jegerprøve dersom de kan dokumentere at de fyller vilkårene for å drive tilsvarende jakt i sitt bopelsland.

§ 9. Obligatorisk kurs

Studieorganisasjoner og andre kan etter avtale med Direktoratet for naturforvaltning arrangere det obligatoriske kurset i samsvar med lov 28. mai 1976 nr. 35 om voksenopplæring.

Kurset skal være på 30 timer. Den obligatoriske undervisningen skal fordeles over ni dager. Kurset skal ledes av en godkjent instruktør utdannet etter opplegg godkjent av direktoratet.

Det er fem studieforbund som har inngått avtale med direktoratet om gjennomføring av det obligatoriske kurset. Disse er Folkeuniversitetets Studieforbund, Bygdefolkets Studieforbund, Studieforbundet natur og miljø, Arbeidernes

Opplysningsforbund og Samisk Studieutvalg. Avtalen er vedlegg B1 i dette rundskriv. Det er i tillegg åpnet for at det offentlige skoleverk og Voksenopplæringen i Forsvaret kan arrangere jegerprøven for henholdsvis skoleelever og soldater, jf. vedlegg A1, punkt VI, i dette rundskriv.

Direktoratet har inngått avtale med Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) om utdanning av instruktører til jegerprøven. Alle som består en slik opplæring blir autorisert jegerprøveinstruktør og kan dermed undervise på det obligatoriske kurset. Avtalen med NJFF er vedlegg B2 til denne forskrift.

Autoriserte instruktører har forpliktet seg til å undervise gjennom godkjente studieforbund.

§ 10. Skriftlig eksamen

Kommunen arrangerer skriftlig eksamen og sender eksamensbesvarelsene til Jegerregisteret. Kommunen skriver ut bevis for avlagt jegerprøve til den som har fullført obligatorisk kurs og bestått skriftlig eksamen i tråd med denne forskrift og instruks om innhold og gjennomføring av jegerprøven.

§ 11. Jegerprøvegebyr og kursavgift

Den som vil avlegge jegerprøven skal betale gebyr for skriftlig eksamen. Den som ikke består skriftlig eksamen, kan gå opp til fornyet eksamen én gang uten ekstra gebyr.

Arrangøren kan kreve kursavgift for det obligatoriske kurset.

§ 12. Ny jegerprøve ved tap av retten til å utøve jakt og fangst

Den som etter rettskraftig dom er fradømt retten til å drive jakt og fangst, jf. straffeloven av 22. mai 1902 nr. 10 § 29, må avlegge ny jegerprøve for å bli registrert som jeger.

Jegerprøven består av et obligatorisk kurs og en skriftlig eksamen, jf. § 8. Begge må gjennomføres på nytt for å bli registrert som jeger.

Kapittel 4. Lisensfelling

§ 13. Vilkår for deltakelse i lisensfelling

Lisensfelling kan bare utøves av registrert lisensjeger. Registrering skjer i Jegerregisteret for hver enkelt rovviltart det enkelte jaktår.

For å kunne registrere seg som lisensjeger må en jeger ha
a) betalt jegeravgift for vedkommende jaktår
b) overholdt rapporteringsplikten i henhold til forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 16.

Alle som deltar i lisensfelling plikter å holde seg oppdatert om kvotens størrelse, gjenværende kvote og eventuelle andre begrensninger for fellingsutøvelsen. Kvittering fra registrering som lisensjeger i Jegerregisteret skal medbringes under felling/fellingsforsøk.

Med betalt jegeravgift menes at den generelle jegeravgiften må være betalt, uten hjorteviltillegget.

Alle som bærer våpen i forbindelse med lisensfelling etter forskrift 18. mars 2005 om forvaltning av rovvilt må være registrert lisensjeger i Jegerregisteret for det aktuelle jaktåret. Lisensjegere som jakter med rifle skal medbringe dokumentasjon på gyldig skyteprøve under fellingen. Innenfor gruppen av registrerte lisensjegere kan jaktrettshaver bestemme hvilke jegere som skal delta i lisensfellingen på vedkommende eiendom.

Den personlige lisensen gjelder for de arter som er angitt på kvitteringen fra Jegerregisteret for det aktuelle jaktår, og for hele landet. Lisensjegeren er selv ansvarlig for å innhente grunneiers tillatelse, samt å holde seg oppdatert om kvotens størrelse og fordeling, herunder gjenværende kvote i et lisensfellingsområde.

For øvrig gjelder bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse.

§ 14. Rapportering, meldeplikt og undersøkelse av felte dyr

Felling eller forsøk på felling av gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn og jakt på gaupe skal umiddelbart meldes til fylkesmannen og andre på slik måte som det bestemmes i vedtak om skadefelling, lisensfelling eller kvotejakt. Jeger skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og jeger skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller fylkesmannen.

Den som feller gaupe, jerv, bjørn eller ulv plikter vederlagsfritt å innlevere dyret til vitenskapelige formål, jf. viltloven §§ 48 og 50. Jeger eller preparant plikter å innlevere dyret innen 1. juni. Dersom felt rovvilt først leveres til preparant, skal dette gjøres innen 1. mai. Dersom innleveringsplikten ikke overholdes tilfaller individet i sin helhet Viltfondet, jf. viltloven §§ 48 og 50.

Med forsøk på felling menes alle skudd som er avfyrt mot et dyr.

Rapporteringsplikten er viktig for å sikre en raskest mulig oppdatering av fellingsresultater for derved å hindre en utilsiktet overskyting av kvoten. Manglende overholdelse av rapporteringsplikten kan føre til at lisens inndras og muligheter til senere lisenstildeling kan bortfalle.

Ulovlig felling av rovvilt kan medføre at de fastsatte bestandsmålene ikke oppnås, og forvaltningen av artene blir betydelig mer komplisert. I små bestander kan også bestandens overlevelse trues. Ved ulovlige fellinger eller ved mistanke om ulovlig jaktutøvelse i forbindelse med jakt skal politiet straks kontaktes.

Statens naturoppsyn skal blant annet føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av lov 29. mai 1981 om viltet overholdes, jf. lov 21. juni 1996 om statlig naturoppsyn.

Forvaltningen av fåtallige arter krever en høy grad av presisjon. Dette innebærer at opplysninger om kjønn, alder, vekt, reproduksjonsstatus, slektskapsforhold m.v. kan være avgjørende for videre forvaltningstiltak. Myndighetene vil derfor nytte informasjon fra døde/felte dyr på best mulig måte. Erfaringsmessig er det viktig at informasjon om døde dyr kommer raskt. Første ledd annet punktum regelfester derfor en plikt for den aktuelle jeger til å fremstille dyret for umiddelbar kontroll hos Statens naturoppsyn. Ved kontrollen vil det bli registrert vekt og mål av dyret, bedømt alder

og kjønn, og samlet inn biologisk materiale. Dette materialet vil omfatte hårprøver, vevsprøver, ekskrementer og om mulig blodprøver. Det felte dyret vil i tillegg bli merket med et elektronisk mikrochip for senere identifisering.

Det følger av annet ledd første punktum at eiendomsretten til felt vilt er regulert i viltloven §§ 48 og 50. Innlevering av det felte dyret er en del av jegerens rapporteringsplikt. Dersom innlevering ikke skjer eller fristene ikke overholdes, kan adgangen til å registrere seg som lisensjeger i Jegerregisteret bortfalle. Når det gjelder innsending av dyret til laboratorium for mer detaljerte og eksakte vitenskapelige analyser vil jegeren få detaljinformasjon om hvordan vedkommende skal forholde seg.

Skinnet av rovdyr felt under lisensfelling vil normalt tilfalle lisensjegeren.

Kapittel 5. Våpen og ammunisjon

Lov 9. juni 1961 om skytevåpen og ammunisjon m.v. og forskrift 25. januar 1963 om skytevåpen, våpendeler og ammunisjon inneholder viktige bestemmelser om erverv, utlån, oppbevaring og transport av våpen og ammunisjon som er viktig for jegeren å ha kjennskap til. Det nevnes i denne forbindelse spesielt at under transport skal skytevåpen være tomt for ammunisjon, og skytevåpen og ammunisjon skal være under tilsyn. Våpenet skal under transport være nedpakket i futteral, bag, veske, sekk eller lignende.

§ 15. Våpen under jakt og felling

Under ordinær jakt og felling kan det bare brukes rifle og haglevåpen med ladning av krutt. Under jakt og felling er det ikke tillatt å bruke pistol, revolver, halvautomatiske våpen av militær karakter eller helautomatiske skytevåpen.

Under jakt på elg, hjort, dåhjort, villrein, muflon, moskusfe eller felling av bjørn og ulv er det kun tillatt å bruke rifle. Det samme gjelder jakt på råbukk i særskilt bukkejaktperiode.

Under jakt på elg, hjort og rådyr er det ikke tillatt å bruke halvautomatisk rifle med mer enn tre skudd i magasinet og ett skudd i kammeret. Under jakt på eller felling av øvrige viltarter hvor det brukes halvautomatisk rifle er det ikke tillatt å bruke mer enn to skudd i magasinet og ett skudd i kammeret.

Salongrifle (salonggevær) kaliber 22 LR kan bare brukes under jakt på viltarter opp til en hares størrelse, men ikke til hare.

Til jakt og felling er bruk av hagle for mer enn to skudd forbudt.

Med våpen av militær karakter menes hel- og halvautomatiske våpen som i utgangspunktet er konstruert, designet og produsert til militært bruk, herunder også modifiserte utgaver av disse beregnet på det sivile marked.

Under jakt på rådyrbukk i særskilt bukkejaktperiode, dvs i tidsrommet fra og med 10. august til og med 24. september, er det kun tillatt å benytte rifle. Bestemmelsen om at det kun er rifle som er tillatt i den særskilte bukkejaktperioden for rådyr er ikke til hinder for at kombivåpen, rifle/hagle eller drilling kan brukes på bukkejakt, men bukken må skytes med rifleammunisjon i rifleløpet.

Bakgrunnen for at det er begrensninger av antall skudd i magasinet på halvautomatiske jaktrifler er bestemmelser i Bernkonvensjonen. Da Norge ratifiserte konvensjonen ble det tatt forbehold om å tillate ett ekstra skudd for jakt på elg, hjort og rådyr. Villreinjakt på den tida foregikk med enkeltskudds våpen.

Salongrifle kan bare brukes på viltarter opp til en hares størrelse, men ikke til hare, og er derfor ikke lovlig til felling av bl.a. storfugl, gjess, skarv og større viltarter.

Under jakt og felling med haglevåpen er det ikke tillatt med mer enn to skudd, det vil si ett i magasinet og ett i kammeret. Dette betyr at det må settes magasinsperre på magasinhagler/pumpehagler før de er lovlige under jakt og felling. Dette må gjøres på en slik måte at det ikke kan fjernes ved et enkelt håndgrep.

Jegerne skal selv innenfor forskriftens bestemmelser vurdere hvilken anslagsenergi som egner seg for jakt etter de ulike småviltarter med rifle, og dermed oppfylle kravet om sikker og human jaktutøvelse, jf. § 1.

§ 16. Krav til rifleammunisjon

Under jakt på elg, hjort, dåhjort, villrein, villsvin, muflon, moskusfe eller felling av ulv og bjørn skal det brukes ammunisjon med ekspanderende prosjektil med minimumsvekt 9 gram og med følgende anslagsenergi:

a) For ammunisjon med kulevekt mellom 9 og 10 gram skal anslagsenergien være minst 2700 joule (275 kgm) målt på 100 meters avstand, E_{100}.

b) For ammunisjon med kulevekt på 10 gram (154 grain) eller mer skal anslagsenergien være minst 2200 joule (225 kgm) målt på 100 meters avstand, E_{100}.

Under jakt med rifle på rådyr, bever og gaupe eller felling av jerv og gaupe skal det brukes ekspanderende prosjektil og anslagsenergien skal være minst 980 joule (100 kgm) målt på 100 meters avstand, E_{100}.

Det er krav om ekspanderende prosjektil til jakt og felling av alle storviltartene og bever når det benyttes rifle. Prosjektiler med hullspiss beregnet for baneskyting er ulovlig til jakt og felling.

§ 17. Krav til hagleammunisjon

Under jakt og felling er det ikke tillatt å medbringe eller bruke blyhagl.

Det er tillatt å bruke brennecke/slugs under jakt på villsvin og rådyr.

Fra 1. januar 2005 ble det forbudt å produsere, importere, eksportere, omsette og bruke blyhagl i henhold til forskrift 1. juni 2004 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften). I tillegg til at det er forbudt både å medbringe og bruke blyhagl under jakt og felling, innebærer totalforbudet at man heller ikke kan skyte med blyhagl på leirdue, blink m.v.

Hvilken alternativ haglammunisjon og haglstørrelse jegerne skal velge bestemmes ut fra hvilke viltarter det skal jaktes eller drives felling på. Haglgeværet må også prøveskytes for å se hvilken dekningsgrad haglene fra de ulike patronfabrikat gir i det enkelte våpen. Hagltypen skal ikke bare stå i forhold til den aktuelle viltarten, men også det enkelte våpens trangboring.

Rådyr, gaupe og jerv kan lovlig felles med hagle.

Da brennecke/slugs ikke er definert som blyhagl, og derfor ikke omfattes av blyhaglforbudet, er det fortsatt tillatt å bruke disse på rådyr og villsvin.

Kapittel 6. Skyteprøve ved jakt og felling av storvilt

Skyteprøven skal avlegges etter instruks om skyteprøve for storviltjegere, jf. vedlegg A2 i dette rundskriv.

§ 18. Obligatorisk skyteprøve

Ingen har adgang til å drive jakt og felling av storvilt med rifle uten at vedkommende har avlagt skyteprøve samme jaktår. Skyteprøven består av to deler.

Det skal først gjennomføres 30 obligatoriske skudd på valgfri blink. Deretter skal det for hver rifle som skal benyttes under jakt og felling av storvilt skytes 5 skudd mot dyrefigur godkjent av direktoratet.

For kombivåpen (rifle-hagle), drillinger og dobbeltløpet rifle skal det skytes 3 skudd mot dyrefigur godkjent av direktoratet.

Alle skuddene mot dyrefigur må være innenfor angitt treffområde.

Oppnådd sølvmerke i elgskyting (Norges Jeger- og Fiskerforbunds ferdighetsmerke) godkjennes som skyteprøve når skyteprogrammet er godkjent av direktoratet.

For storvilt som har jakttid eller fellingsperiode som går fra ett jaktår og over i neste, gjelder skyteprøve som er avlagt i det jaktåret jakten på vedkommende viltart startet.

Et unntak fra reglene om at ingen har adgang til å drive jakt eller felling av storvilt med rifle uten at vedkommende har avlagt skyteprøve samme jaktår, er når skadefelling er nødvendig før årets skyteprøve har vært mulig å avlegge. Gyldig skyteprøve fra året før skal da kreves.

Kravet til sølvmerke i elgskyting som er godkjent som skyteprøve er følgende:

Stillestående elg	kne eller sittende stilling	treff med alle fem skuddene
Stillestående elg	stående stilling	minst 3 treff av fem skudd
Løpende elg	stående stilling	minst 3 treff av fem skudd

Sølvmerket kan gjennomføres med helmantlet prosjektil.

§ 19. Arrangør av skyteprøve

Skyteprøven skal gjennomføres på permanent, offentlig godkjent skytebane, unntatt er terminfestede feltstevner. Standplassen må være overbygd. Skytingen skal gjennomføres under ledelse av ansvarlig skyteleder.

Skyteprøven kan arrangeres og ledes av lokale lag og foreninger som er tilsluttet Det Frivillige Skyttervesen eller Norges Jeger- og Fiskerforbund. Andre som disponerer skytebane kan etter søknad til direktoratet bli godkjent som arrangør. Skyteprøven skal være åpen for enhver.

Skyteprøven skal gjennomføres i henhold til instruks om skyteprøve for storvilt-jegere fastsatt av direktoratet.

Skyteprøven skal avlegges etter instruks om skyteprøve for storviltjegere, jf. vedlegg A2 i dette rundskriv.

§ 20. Vitnemål for bestått skyteprøve

Vitnemål for bestått skyteprøve attesteres av arrangøren på standardisert skjema. Arrangøren kan kreve at jegeren legitimerer seg.

Vitnemål for storviltjegere på bestått skyteprøve finnes på jegeravgiftskortet. For at vitnemålet skal være gyldig må rubrikkene for geværtype, våpennummer og kaliber være utfylt og vitnemålet må attesteres av to kontrollører med dato og arrangørens stempel. Hvis en jeger har behov for vitnemål på flere enn to rifler, skal det brukes standardisert skjema som fås ved henvendelse til direktoratet.

§ 21. Fritak for skyteprøve

Personer som er fast bosatt i utlandet trenger ikke avlegge skyteprøve dersom de fyller kravet til å kunne jakte storvilt i sitt bopelsland. Dokumentasjon for dette må kunne fremvises, jf. § 4.

Kapittel 7. Bruk av hund under jakt og felling

I forbindelse med jaktutøvelse vil bruk av trenede jakthunder kunne fremme en human og effektiv jakt, samtidlig som hundens arbeid er den største glede for mange jegere.

Det er bare løs, på drevet halsende hund som reguleres ved jakt og felling, jf. viltloven § 23. Hunder og hunderaser som ikke kommer inn under denne definisjonen, vil i utgangspunktet være tillatt.

Om båndtvang, dressurområde, jaktprøver, sikring av hund, opptak av løs hund, avliving av hund, reaksjoner mot hundeholderen m.v. gjelder lov 4. juli 2003 om hundehold, fastsatt av Justisdepartementet.

§ 22. Løs, på drevet halsende hund

Bruk av løs, på drevet halsende hund er tillatt brukt under jakt på følgende viltarter: hjort, rådyr, gaupe, rødrev og hare, eller felling av gaupe. Boghøyde til løs på drevet halsende hund som brukes under jakt på hjort og rådyr må ikke overstige 41 cm.

Bruk av løs, på drevet halsende hund under jakt på gaupe og rødrev, eller felling av gaupe er ikke tillatt i ordinær båndtvangstid. Under jakt på rådyr er bruk av løs, på drevet halsende hund tillatt fra og med 25. september og inntil jakttidens slutt.

Begrepet løs, på drevet halsende hund beskriver hvordan hunderasen fungerer under jakt. Den løper løs og driver viltet til å løpe foran seg mens den gir hals/gjør.

I henhold til viltloven § 23 er bruk av løs, på drevet halsende hund forbudt unntatt for jakt på hare, rødrev og gaupe. Tillatelsen gjelder imidlertid ikke i ordinær båndtvangstid ved jakt på gaupe og rødrev. Båndtvangstiden er fra 1. april til og med 20. august, jf. lov 4. juli 2003 om hundehold § 6.

Under jakt på rådyr er bruk av løs, på drevet halsende hund tillatt fra og med 25. september og inntil jakttidens slutt. Det betyr at det under jakt på råbukk i tidsrommet 10. august til 24. september ikke er tillatt å benytte løs, på drevet halsende hund.

§ 23. Krav om godkjent ettersøkshund

Under jakt på elg, hjort og rådyr, skal jaktlag og personer som jakter alene ha tilgang til godkjent ettersøkshund. Fører og hund skal ha bestått praktisk prøve i henhold til instruks om prøving og godkjenning av ettersøkshund fastsatt av direktoratet.

Dersom slik hund ikke medføres under jaktutøvelsen, skal det gjennom skriftlig avtale være sikret tilgang innenfor et rimelig tidsrom etter påskyting. Kommunen kan kreve at jeger dokumenterer tilgang til godkjent ettersøkshund.

Problemet med skadeskyting under jakt må vies oppmerksomhet. For å sikre at påskutt og skadet vilt blir avlivet så raskt og effektivt som mulig er det påbud om tilgang til prøvet ettersøkshund ved jakt på elg, hjort og rådyr.

Direktoratet har fastsatt krav til prøving og godkjenning av ettersøkshunder gjennom instruks for prøving og godkjenning av ettersøkshund som er vedlegg A3 i dette rundskriv. I denne instruksen er det også gitt retningslinjer for hvordan ordningen skal praktiseres og forstås.

Hver enkelt deltaker i et jaktlag og enhver jeger som jakter alene har et selvstendig ansvar for at bestemmelsene etterleves. Der fellingstillatelse utskrives til et grunneierlag og lignende, kan valdansvarlig representant inngå avtale om ettersøkshund. Han må da sørge for at enhver som deltar i jakten på den tildelte kvote har en kopi av ettersøksavtalen.

Viltloven presiserer i § 19 at jakt og fangst skal utøves på en måte som ikke utsetter viltet for unødige lidelser. Det er derfor viktig å bruke godkjent ettersøkshund ved ettersøk. Jakt med hunder som ikke er godkjente til ettersøk kan selvfølgelig benyttes til jakt, men det må da i tillegg være en skriftlig avtale om tilgang til en godkjent ettersøkshund. Hunden bør bringes til skuddstedet så raskt som mulig. Det bør ikke gjøres avtaler hvor det ikke er praktisk mulig å bringe hunden til skuddstedet innen 4 timer. Dersom jeger bruker 1 time på å konstatere at det kreves en godkjent ettersøkshund for å gjennomføre et søk, så har de 3 timer igjen på å få hunden til skuddstedet. Når jeger har en slik avtale vil plikten etter § 23 være oppfylt. Avtalene bør gjelde for hele jaktsesongen. Det er fastsatt et avtaleformular som skal utfylles i to eksemplarer; ett til hver av jeger og hundeeier/fører.

Avtaleformularet kan lastes ned fra direktoratets hjemmesider (www.dirnat.no) eller bestilles på telefon 73 58 05 00.

Ettersøk og avliving av såret vilt må være et samspill mellom hund og fører. Hundeførerens kunnskaper og kvalifikasjoner er derfor like viktige som hundens for å oppnå en god ekvipasje som kan gjøre jobben med et vellykket ettersøk. Utdanningen av hundeførere er like viktig som opplæringen av ettersøkshundene. Dersom en godkjent ettersøkshund brukes av ukyndig person slik at ettersøket blir uten tilfredstillende resultat er dette ikke i samsvar med intensjonene i forskriften.

Skadet hjortevilt vil i spesielle situasjoner bevege seg unna hundeføreren. Det kan da være påkrevet at hunden gis anledning til å stoppe dyret. Hunden må da slippes. For å oppnå størst mulig sikkerhet for at hunden i slike tilfeller klarer å stoppe dyret, bør det fortrinnsvis benyttes erfarne, jaktpremierte hunder av de rasene som tilhører Norske Elghundklubbers Forbund. Disse har under kontrollerte forhold vist seg i stand til å roe det dyr som i første omgang prøver å trekke unna.

Kommunene har myndighet til å kontrollere at det er inngått avtale om ettersøkshund og kan kreve at jeger sender kopi av inngått ettersøksavtale. Dette gjelder både som en rutinemessig kontroll forut for jakta og under ordinært oppsyn under jakta. Ved forespørsel fra kommunen plikter jeger å dokumentere inngått ettersøksavtale til kommunen. Under jakt skal dette skje umiddelbart.

Det kan gjøres unntak i akutte, kortvarige perioder ved at andre enn den hundefører som er godkjent i ettersøksekvipasjen kan føre hunden. Dette gjelder kun i spesielle tilfeller der f. eks hundefører er syk eller på annen måte forhindret fra å rykke ut. For å få gjennomført ettersøket kan det da være nødvendig at en annen kan føre hunden. Det er viktig at denne personen kjenner hunden på forhånd.

Hvis hundefører i godkjent ettersøksekvipasje over lengre tid eller på permanent basis ikke lenger er i stand til å føre hunden, kan ikke en annen person uten videre ta over hunden og betegnes som godkjent ettersøksekvipasje. For at hunden skal regodkjennes forutsettes det at hunden minimum gjennomfører ferksporprøve med den nye hundeføreren og at politi eller kommune attesterer at hunden tidligere er brukt til jakt og ettersøk. Godkjent hundefører kan likevel føre annen godkjent hund i enkeltstående akutte situasjoner, jf. unntak i vedlegg A3 i dette rundskriv.

§ 24. Arrangør av prøven

Prøven for godkjenning av ettersøkshund skal gjennomføres i regi av arrangør godkjent av direktoratet. Prøvearrangementet skal være åpent for enhver.

§ 25. ID-merking, godkjenning og registrering av ettersøkshund

Ettersøkshunder skal før de prøves og godkjennes være ID-merket.

Vitnemål for godkjent prøve utstedes av dommer når prøven er avlagt og bestått i tråd med denne forskriften og instruks om prøving og godkjenning av ettersøkshund.

Fører og hund er godkjent når ekvipasjen er registrert i Ettersøkshundregisteret til Norsk Kennel Klub.

§ 26. Unntak for bruk av ettersøkshund på eget jaktfelt

Jeger eller jaktlag som har lavbeint, drivende hund av rasene dachshund, basset, drever og beagle kan få hunden godkjent som ettersøkshund på hjort og rådyr på eget jaktfelt og etter skriftlig avtale i tilstøtende nabojaktfelt.

Jeger eller jaktlag som har hund av rasene som tilhører Norske Elghundklubbers Forbund kan få hunden godkjent som ettersøkshund på elg og hjort til bruk i eget jaktfelt, og etter skriftlig avtale i tilstøtende nabojaktfelt.

Jeger eller jaktlag som har hund av rasene bayersk viltsporhund, hannoveransk viltsporhund og alpin dachsbracke som tilhører Schweisshundrasene kan få hunden godkjent som ettersøkshund på elg, hjort og rådyr til bruk i eget jaktfelt, og etter skriftlig avtale i tilstøtende nabojaktfelt.

Vilkåret for slik bruk er at hund etter 1. og 2. ledd er jaktpremiert etter jaktprøveregler fastsatt av Norsk Kennel Klub og godkjent av direktoratet, og at hund som tilhører Schweisshundrasene har bestått bruksprøven til Norsk Schweisshund Klubb. For lavbente drivende hunder må prøven være avlagt med hjort eller rådyr som drevdyr, og hunden må i tillegg ha bestått ferksporprøve etter instruks om prøving og godkjenning av ettersøkshund.

I henhold til forskrift 22. mars 2002 om forvaltning av hjortevilt og bever er vald det geografiske området som kommunen eller villreinnemnda godkjenner for jakt på arter av hjortevilt og bever, og som tildeles fellingstillatelser fra viltmyndigheten. Jaktfelt er et mindre geografisk område innenfor et vald som jaktrettshaverne har avgrenset av hensyn til jaktutøvelsen. Med tilstøtende nabojaktfelt menes det jaktfelt som grenser inntil eget jaktfelt. Det kreves en skriftlig forhåndsavtale om bruk av ettersøkshunden.

Lavbeint drivende hund av rasene dachshund, basset, drever eller beagle som er jaktpremiert etter Norsk Kennel Klubs jaktprøveregler med hjort og rådyr som drevdyr, og som i tillegg består ferksporprøve etter instruks om prøving og godkjenning av ettersøkshund, jf. vedlegg A3 i dette rundskriv, er godkjent som ettersøkshund på hjort og rådyr i eget jaktfelt og etter avtale i tilstøtende nabojaktfelt.

Jaktprøvepremierte hunder av elghundrasene er godkjent som ettersøkshunder ved jakt på elg og hjort i eget jaktfelt og etter avtale i tilstøtende nabojaktfelt, når de bringes med under selve jaktutøvelsen. Slike hunder vil raskt befinne seg på skuddstedet, og behovet for å teste disse på gamle spor er derfor ikke tilstede. Slike hunder kan imidlertid ikke godkjennes som ettersøkshunder for annet enn jakt på elg og hjort i eget jaktfelt og nabojaktfelt. Hvis hund av elghundrasene kun har godkjent jaktprøve for elghund- løshund, må hunden i tillegg bestå kravet til ferskspor.

Hundeeier med elghund, dachshund, basset, drever og beagle som ikke er jaktprøvepremiert og som ønsker full status som ettersøkshund, kan få sin hund godkjent som ettersøkshund ved å bestå prøve i samsvar med instruks om prøving og godkjenning av ettersøkshund.

Kapittel 8. Jakt, felling og avliving av storvilt

I prinsippet er hver enkelt jeger til enhver tid ansvarlig for sine egne handlinger under jakt og felling. Et jaktlag har samlet også et felles ansvar for en ansvarsbevisst opptreden. Hvis det utnevnes en jaktleder bør denne tillegges oppgaven med å koordinere jakt og felling, og påse at utøvelsen foregår sikkerhetsmessig forsvarlig og i tråd med offentlige bestemmelser. Det er derfor viktig at jaktleders beskjed følges når avgjørelser er tatt innen jaktlaget.

§ 26a. Vilkår for å jakte hjortevilt og bever

Ingen kan drive jakt på hjortevilt og bever uten fellingstillatelse fra kommunen eller villreinnemnda.

Jeger og kortutsteder er pliktig til å følge de direktiver som er trykt på kontrollkortet for villrein.

I henhold til forskrift 22. mars 2002 om forvaltning av hjortevilt og bever er hjortevilt definert som elg, hjort, villrein, rådyr og dåhjort. Krav om fellingstillatelse gjelder imidlertid ikke for dåhjort.

Det er ikke nødvendig å medbringe fellingstillatelsen på jakt, jf. § 4. Hensikten med bestemmelsen er at ingen skal kunne drive jakt etter elg, hjort, rådyr eller bever uten at det foreligger en fellingstillatelse. Ved eventuell kontroll må fellingstillatelse kunne skaffes tilveie fra valdansvarlig representant.

Kontrollkort for villrein utstedes for hvert dyr som tillates felt. På kortet er det trykt regler for hvordan det skal brukes, og brudd på disse bestemmelsene er brudd på offentlige pålegg og kan dermed medføre straffeansvar.

§ 27. Ettersøksplikt, forfølgingsrett og avliving av såret storvilt

Den som under jakt eller forsøk på felling skadeskyter storvilt eller kongeørn, plikter å gjøre det en kan for å avlive dyret snarest mulig. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Jegeren og jaktlaget som har skadeskutt storvilt, skal ikke oppta jakt eller påskyte nye dyr mens ettersøk pågår. Innen valdets grenser skal ettersøk om nødvendig pågå ut dagen etter skadeskytingen. På annet vald opphører retten til ettersøk og felling ved utgangen

av den dag skadeskutt storvilt kom inn på valdet, jf. lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet § 34.

Den som under jakt eller felling skadeskyter gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn skal uten opphold underrette fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

Dersom pliktig ettersøk første dag er uten resultat, skal jeger eller jaktlag uten opphold underrette jaktrettshaver og kommunen eller nærmeste politimyndighet om de faktiske forhold. Jeger og jaktlag som har deltatt ved skadeskytingen av viltet, skal uten godtgjørelse bistå viltmyndighet eller politi i det videre ettersøk.

Generelt

Direktoratet vil sterkt understreke plikten til å ettersøke storvilt eller kongeørn som skadeskytes, og til å sørge for en rask og effektiv avlivning slik at unødige lidelser unngås. Ethvert skudd som avfyres mot storvilt eller kongeørn skal jegeren anse som treff, og jegeren skal foreta undersøkelser i marka dersom dyret ikke faller for skuddet. Dersom det finnes noen som helst grunn til å anta at dyret kan være truffet, plikter jegeren og fellings-/jaktlaget å ettersøke viltet på beste måte. Det er viktig at ettersøket planlegges nøye.

For å konsentrere innsatsen om ettersøket skal verken vedkommende jeger eller det jaktlaget han tilhører oppta jakt på nye dyr mens ettersøket pågår. Jegere på andre jaktfelt på valdet har ikke dette pålegget. Disse bør imidlertid varsles om skadeskytingen.

Viltloven § 20 tredje ledd fastslår at bruk av kunstig lys i jaktøyemed er forbudt. Dette lovforbudet gjelder alle faser av den ordinære jaktutøvelsen og fellingen, også forfølging og tilegnelse av såret vilt. Under ettersøk av såret storvilt eller kongeørn kan jeger/jaktlag følgelig ikke bruke kunstig lys.

Kommunen og fylkesmannen kan som lokal/regional viltmyndighet ved særlige omstendigheter bestemme at kunstig lys er nødvendig for å sikre en rask og effektiv avliving av dyrevernhensyn, fordi det da ikke lenger er snakk om ordinær jaktutøvelse eller felling. Jeger/jaktlag som pålegges å bistå kommunen eller fylkesmannen i et offentlig ettersøk forholder seg da til kommunens eller fylkesmannens anvisninger om videre gjennomføring av ettersøket. Under særlige omstendigheter hvor kommunen eller fylkesmannen har kommet til at dyrevernmessige forhold tilsier det, kan det gripes inn før jeger/jaktlag har sluttført sitt pliktige ettersøk. Dette er et unntak av mer nødrettslig karakter.

Rovvilt
Ved skadeskyting av gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn har fylkesmannen ansvaret for å varsle videre til berørte kommuner. Fylkesmannen har også myndighet til å fatte beslutninger om iverksetting og avslutning av ettersøk, og om særlig kvalifisert personell skal delta. Dette vil normalt skje i samråd med kommunen og fellings-/ jaktlaget. Se også forskrift 18. mars 2005 om forvaltning av rovvilt § 17.

Hjortevilt
Skadeskytingen skal meldes fra til jaktrettshaver og kommunen eller politimyndighet ved utløpet av den dagen skytingen fant sted, dersom dyret ikke ble funnet. Jaktlaget skal fortsette ettersøket ut neste dag. Dette gjelder om det påskutte dyret oppholder seg innenfor eget vald uavhengig av jaktfelt. Resultatet av dette ettersøket meldes også til kommunen, og kommunen avgjør hva som eventuelt skal foretas videre, herunder om jeger/jaktlag skal pålegges videre ettersøk eller om ettersøket skal avsluttes.

På annet vald gjelder retten til ettersøk og felling bare ut den dagen dyret kom inn på valdet.

Under ettersøk skal valdets kvote belastes selv om dyret finnes dødt og kjøttet ikke er brukbart. Etter at ettersøket er avsluttet, skal eventuelt dyr som blir funnet dødt betraktes som fallvilt og skal ikke belastes valdets kvote.

§ 28. Avliving av skadet storvilt i ordinær jakttid eller fellingsperiode

Jeger som på lovlig grunn og i lovlig jakttid eller fellingsperiode treffer på storvilt som er såret eller skadet slik at det er påført store lidelser og ikke kan leve eller bli friskt, skal avlive dyret for å hindre unødige lidelser.

Dersom jegeren ved avliving av hjortevilt har fellingstillatelse på tilsvarende kategori dyr, skal vedkommende straks ta stilling til om dyret skal tas på egen fellingskvote. Tar ikke jegeren dyret på sin fellingskvote tilfaller hjortevilt og bever kommunen, mens annet storvilt tilfaller Viltfondet. Dyret skal straks gjøres opp slik at kjøttet ikke tar skade. Transport av slikt kjøtt må ikke foretas før melding er gitt etter tredje ledd. Er kjøttet ikke brukbart, skal det plasseres slik at det skjemmer terrenget minst mulig.

Melding om avlivingen skal så snart som råd gis til kommune og valdansvarlig representant.

Generelt
Denne bestemmelsen gjelder der en jeger eller et jaktlag på det området de har jaktrett treffer på skadet storvilt som de ikke selv har påskutt.

Rovvilt
Det er fylkesmannen som avgjør om påskutt, men ikke gjenfunnet dyr skal belastes kvote/fellingstillatelse.

Hjortevilt
Forutsetningen for å kunne ta det avlivede dyret på egen kvote, er at valdet har gyldig fellingstillatelse på et tilsvarende dyr. For hjortevilt betyr dette i praksis at kalv alltid kan tas på egen kvote, mens for eldre dyr må valdet ha fellingstillatelse på enten valgfritt dyr eller på dyr i samme kjønns- og aldersgruppe som det avlivede dyret.

Dersom en jeger har avlivet hjortevilt etter denne bestemmelsen, og valdet har bestemt seg for å ta dyret på egen kvote, vil denne rett likevel måtte vike for annen jeger som utfører korrekt ettersøk på valdet i medhold av forfølgningsretten i viltloven § 34, jf. § 27 i denne forskrift. Bevisbyrden for lovlig forfølgning tilligger jegeren som først har påskutt dyret.

Transport av avlivet vilt som ikke tas på kvoten, kan bare foregå etter at melding er gitt til myndighetene. Dette er primært gjort for å hindre at dyr felles ulovlig og transporteres til bilveg under skjul av at jegeren var på veg for å melde fra om avliving av skadet vilt.

Vilt som etter felling viser seg å være skadet, magert eller på annen måte oppfattes som mindreverdig skal som hovedregel tas på kvoten på ordinær måte. Et unntak fra dette er dyr som ved attest fra offentlig kjøttkontroll, dokumenteres å være uegnet til menneskeføde, og som blir kassert i sin helhet. Slike dyr skal ikke belastes valdets kvote, men innrapporteres av kommunen som irregulær avgang. Hele dyret, også gevir, tilfaller da kommunen. Det forutsettes at felling av nytt dyr skjer innenfor den ordinære jakttid. Det kan ikke gis noen forlengelse av jakttid, kompensasjon ved felling av tilleggsdyr påfølgende jaktår eller ytes noen annen form for erstatning når dyr blir kassert på dette grunnlag. Dersom kassasjonen skyldes feil behandling av dyret etter at det er felt, skal det tas på valdets ordinære kvote.

§ 29. Avliving av skadet storvilt utenom ordinær jakttid eller fellingsperiode

Den som utenom ordinær jakttid eller fellingsperiode kommer over skadet storvilt eller kongeørn som er påført store lidelser og ikke kan leve eller bli frisk, skal umiddelbart melde dette til kommunen. Kommunen skal sørge for avliving dersom dyret ikke kan bli friskt.

Gjelder dette gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn skal kommunen straks varsle fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen og politiet kan beslutte at ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell.

Dersom det felte dyret er hjortevilt eller bever, tilfaller viltet kommunen. Dersom det er annet storvilt, tilfaller viltet Viltfondet.

Generelt
Dyrevernlovens bestemmelser gjelder også for ville dyr, og denne loven sier i § 2 bl.a at dyr ikke skal lide unødvendig.

Alle som skal felle skadet storvilt på vegne av kommunen må bruke våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til ordinær jakt og ha avlagt årlig skyteprøve. Hvis fellingen foregår i starten av et nytt jaktår, slik at ny skyteprøve ennå ikke er avlagt, gjelder skyteprøve som er avlagt siste jaktår.

Ved ettersøk og avliving av skadet storvilt er det av stor betydning å få gjennomført dette på en rask og effektiv måte. Når ettersøket foregår i regi av kommunen, vil det være adgang til å benytte hjelpemidler som ikke er tillatt under ordinær jakt, f. eks bruk av kunstig lys og motorkjøretøyer. Denne adgangen gjelder ikke for jegere og jaktlag som foretar ettersøk i egen regi under ordinær jakt. Her vil viltloven §§ 20 og 21 gjelde.

Ved kollisjoner mellom storvilt og motorkjøretøyer, er det kommunens oppgave å sørge for at viltet ikke lider unødvendig. Det betyr at kommunen må sørge for ettersøk og avliving (hvis dyret ikke er dødt). Kommunen kan overlate dette arbeidet til andre, men kommunen har ansvar for at det blir gjort og at det blir utført på riktig måte.

Når syke dyr påtreffes og må avlives, vil det også være kommunens oppgave å organisere dette. Veterinærinstituttet (tlf 23 21 60 00) bidrar vederlagsfritt med undersøkelser av innsendt materiale fra syke dyr. Eventuell frakt må imidlertid dekkes av avsender.

Vilt som finnes dødt i naturen har sjelden noen matnyttig verdi, men kan ha verdi som vitenskapelig materiale eller som utstoppingsmateriale. Etter viltloven § 48 skal kommunen sørge for at eventuelle verdier blir tatt vare på. Er viltet hjortevilt eller bever, er det kommunens eiendom. For andre arter vises det til forskrift 18. juni 2004 om ivaretakelse av dødt vilt.

I de tilfeller det påligger kommunen å ta seg av skadet vilt, fallvilt, ulovlig felt vilt m.v., skal utgiftene dekkes av kommunen. Nærmere retningslinjer er gitt i eget rundskriv fra direktoratet om kommunal viltforvaltning

Veterinærbestemmelser om kjøttomsetning
Dersom kjøttet skal omsettes for offentlig konsum (gjennom restaurant, slakteri, forretning, til institusjon m.v.) skal det godkjennes av veterinærmyndighetene, jf. forskrift 2. februar 1996 om hygiene og kontroll m.v. ved produksjon og omsetning av viltkjøtt og instruks 15. april 1996 for viltkjøttkontroll.

Rovvilt
Det kan oppstå behov for ettersøk og evaluering av status for skadde rovviltindivider utenfor kvotejakt, lisensfelling eller skadefellingsforsøk. Det er normalt kommunen som har ansvar for å ivareta disse forhold i sin kommune. Imidlertid kan det oppstå situasjoner der for eksempel en skadet bjørn kan utgjøre en særlig risiko for ettersøkspersonell. Det er derfor lagt opp til at kommunen straks skal varsle fylkesmannen og nærmeste politimyndighet ved ettersøk av rovvilt som påtreffes skadet eller skades utenom jakt eller fellingsforsøk. Fylkesmannen og politiet kan beslutte at ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell. Tilsvarende bør politiet varsles ved situasjoner som oppfattes som sikkerhetsmessig vanskelig eller andre situasjoner der det er nødvendig og hensiktsmessig at politiet er orientert.

Ved irregulær avgang av rovvilt som skjer etter at fellingsperioden eller jaktperioden er utgått, må eventuelle konsekvenser ivaretas når forvaltningsmyndigheten neste gang skal vurdere et forsvarlig uttak. De samme avveininger må gjøres av direktoratet ved irregulær avgang når direktoratet fatter vedtak i henhold til forskrift 18. mars 2005 om forvaltning av rovvilt § 13.

Hjortevilt
I perioden fra fellingstillatelser er tildelt og fram til avsluttet jakt, kan kommunen la et vald overta dyr som er avlivet av dyrevernmessige årsaker (påkjørsler og lignende) mot tilsvarende fradrag i valdets kvote. Forutsetningene er at valdet har fellingstillatelse på samme kategori dyr, at det betales fellingsavgift og at valdet selv dekker de utgifter som er forbundet med ettersøk og ivaretakelse av dyret. Slike dyr skal ikke innrapporteres som irregulær avgang, men tas med som del av det ordinære fellingsresultatet.

Kapittel 9. Fangst

Dette kapittel inneholder regler gitt med hjemmel i viltloven § 24 (fangst). All jakt, felling og fangst skal skje uten at viltet påføres unødige lidelser og uten at det oppstår fare for mennesker eller husdyr eller skade på eiendom (dyrevernloven § 2 og viltloven § 19). Viltloven og dyrevernlovens bestemmelser er rettesnoren for all praktisk fangst, valg av fangstredskap, utplassering, tilsyn, avliving m.m.

I medhold av viltloven § 3 annet ledd kan smågnagere (mus og rotter) og krypdyr avlives for å hindre skade på person eller eiendom hele året. Slik avliving kan skje uavhengig fra bestemmelsene i viltloven §§ 24 og 25.

Ved fangst av skadegjørende viltarter som kan felles uten særskilt tillatelse av eier eller bruker når viltet gjør skade i medhold av viltloven § 14, brukes fangstredskaper i henhold til § 31 i denne forskrift. Ved felling av skadegjørende viltarter som krever særskilt samtykke av kommune, fylkesmann eller Direktoratet for naturforvaltning, er det den myndigheten som gir fellingstillatelsen som samtidig må ta standpunkt til hvorvidt fellingen også kan skje ved fangst, og hva slags fangstredskap som kan brukes.

I en rekke tilfeller er det imidlertid ikke noe skarpt skille mellom regulær fangst og felling av skadegjørende individer av arten. For slik skadefelling kan det være aktuelt å bruke de samme feller som brukes til regulær fangst.

§ 30. Arter det kan drives fangst på

Innenfor fastsatte jakttider, fangsttider og fellingsperioder kan det drives fangst på følgende viltarter: bever, bisamrotte, beverrotte, grevling, mår, villmink, røyskatt, gaupe, jerv, rødrev, mårhund, ravn, kråke, skjære, svartbak, gråmåke, fiskemåke, lirype og fjellrype etter regler i §§ 31 til 36.

De viltarter som tradisjonelt blir fanget kan naturlig deles i:

- Pelsvilt (rovvilt og enkelte gnagere) slik som villmink, rødrev, grevling, bever, mår og røyskatt
- Fugl slik som ryper, kråkefugl og måker

Den lovlige fangsttiden er den samme som fastsatt jakttid for vedkommende viltart med ett unntak: snarefangst av ryper kan først starte 1. november. I tiden 24.- 31. desember, samt langfredag, påskeaften og 1. påskedag er all fangst forbudt. I praksis vil det si at alle fangstredskaper skal være satt ut av funksjon disse dagene, slik at de ikke fanger vilt. Se forskrift 11. februar 2002 om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun § 5.

§ 31. Tillatte fangstredskaper

a) Følgende typer fangstredskaper er tillatt til levendefangst av vilt:

- *bås til grevling, rødrev og mårhund av typene Värmlandsk tunnelfelle, Smålandsk revefelle, Nyåkersfellen og Øster-Malmafellen, eller som er konstruert og virker på tilsvarende måte. Slike båser skal innvendig i fellens fangstrom inklusiv fallemmer være dekt av et heldekkende solid materiale.*
- *bås til jerv og gaupe når fylkesmannen har gitt tillatelse for den enkelte bås. Båsens konstruksjon, plassering og tilsynshyppighet skal fremgå av søknaden.*
- *fangstbur til grevling, villmink, røyskatt, mårhund, ravn, kråke, skjære, svartbak, gråmåke og fiskemåke.*

b) Følgende typer fangstredskaper som avliver viltet er tillatt:

- *slagfelle til mårhund, bever, mår, villmink, bisamrotte, beverrotte og røyskatt. Kommunen kan på nærmere fastsatte vilkår gi tillatelse til bruk av slagfelle til fangst av rødrev og grevling. Slik tillatelse skal være personlig.*
- *snare til lirype og fjellrype.*

Slagfelle, fallem, flak og fallstokk skal virke slik og ha slik slagkraft at det vilt som fanges blir drept øyeblikkelig

Slagfelle til fangst av mår og villmink skal ha en slagmekanisme som slår ovenfra og ned mot dyrets kranium/nakke, eller som med et sakseslag slår mot dyrets kranium/nakke.

For noen av redskapene, især de som fanger viltet levende, er det aktuelt at fangstmannen selv bygger redskapet. Redskapene skal fylle kravene fastsatt i denne forskrift. Denne forskriften stiller ikke krav om at redskaper som skal brukes til fangst i Norge skal være typegodkjent. Det vil imidlertid også i Norge komme krav om typegodkjenning etter ISO- standarden som er vedtatt av den Internasjonale Standardiseringskommisjonen. Fellestandardene NS-ISO 10990-4 for feller som avliver viltet og NS-ISO 10990-5 for feller som fanger viltet levende, kan bestilles fra Norsk Allmennstandariseringsforbund.

Typegodkjenning omfatter krav til redskapets størrelse, konstruksjon, funksjonsmåte, materialvalg og bruksmåte. Det foreligger liste over de svenske typegodkjente fangstredskapene. For hvert redskap foreligger konstruksjonstegning med spesifiserte materialkrav til dimensjon, styrke, stålkvalitet m.v. En rekke av de redskaper som er typegodkjent i Sverige vil DN tilrå for bruk i Norge når de faller inn under oppregningen i denne forskriften § 31.

Ved bruk av åte til jakt og felling har Mattilsynet fortolket regelverket slik at bruk av kadaver/slaktavfall til åte kun er tillatt dersom det er oppstått i naturen og at det benyttes på stedet hvor det er oppstått. Bruk av annet animalsk avfall som åte for eksempel selvdøde dyr fra gårdsbruk eller avfall fra slakterier er ikke tillatt. Det er for øvrig anledning til å benytte produkter som er beregnet (godkjent) til menneskemat til åte og blodspor. Døde husdyr, hvor det ikke er mistanke om smittsom sykdom, kan etter tillatelse fra Mattilsynet - distriktsveterinæren, i et kortere tidsrom legges ut som åte på driftsenheten i forbindelse med åtejakt i henhold til forskrift 5. november 1999 om transport og behandling av animalsk avfall, og anlegg som behandler animalsk avfall.

a) Redskaper som fanger viltet levende
De forskjellige redskapene som fanger viltet levende, må alle ha mål ut fra hensynet til dyrets bevegelsesfrihet. Et fanget pattedyr utsettes for langt mindre stress dersom det kan skjule seg i fellen. En trekasse plassert inni en revebås vil ofte resultere i at reven kryper inn og gjemmer seg. Redskapet bør plasseres slik at det er skjermet mot innsyn og kamuflert med busker og bar.

Bås og fangstbur har omtrent samme fangstprinsipp. Dette bygger på at viltet enten søker til redskapet lokket av mat eller lukt, eller at redskapet er konstruert som en trafikkfelle som plasseres i viltets trekkrute og utløses når dyret passerer igjennom.

Bås er betegnelsen på et større, stasjonært fangstredskap som gjerne bygges av plank, rundvirke eller mures i stein.

Med fangstbur forstås et noe lettere redskap for fangst av pattedyr. Buret er i hovedregelen mindre enn båsen og tilpasset den viltart det er beregnet for. Typisk for et fangstbur er rammeverk av tre eller stål, kledd med netting.

Det må søkes fylkesmannen om bruk av bås til fangst av gaupe og jerv. Båsens konstruksjon, plassering og tilsynshyppighet skal fremgå av søknaden. Årsaken til at fylkesmannen skal godkjenne bruk av bås til gaupe og jerv, er et ønske om å få slik bruk av bås inn under mer kontrollerbare former. Det er viktig så langt som mulig å hindre at gaupe og jerv fanges som bifangst eller fanges ulovlig.

Når fylkesmannen gir godkjenning til bruk av bås til gaupe og jerv, jf. instruks for godkjenning av bås til gaupe og jerv vedlegg A4, gjelder godkjenningen for den enkelte bås og art. Bås til gaupe og jerv skal kun godkjennes for en sesong av gangen. Det betyr at den er forbeholdt dette formålet og ikke kan benyttes til fangst av andre arter, heller ikke etter at lovlig fangsttid for gaupe og jerv er slutt. Det er derfor ikke tillatt å la en slik bås stå armert, selv om denne båstypen i prinsippet også er godkjent til fangst av grevling, rødrev og mårhund, jf. § 31 bokstav a. Siden fangst av gaupe og jerv i bås er en spesialordning for den enkelte bås og art, må man konstruere en ny bås dersom man f.eks skal fange rødrev samme sesong. Neste sesong kan båsen benyttes til fangst av rødrev dersom den ikke er godkjent til fangst av gaupe og jerv.

Under lovlig fangst av gaupe og jerv vil det ikke være noe problem om det blir fanget f.eks rødrev, siden fangstredskapet også er godkjent for rødrev og det er innenfor lovlig jakttid for rødrev.

En forutsetning for redskaper som fanger viltet levende er at viltarter som ikke tillates fanget i vedkommende redskap slippes fri. Bruker av redskaper som fanger viltet levende er ansvarlig for å hindre at redskapet er til fare for annet vilt, bufe og mennesker og plikter å stenge redskapet i etterkant av fangstperioden. Dette gjelder også i perioder mellom fangstsesonger. En stenging kan for eksempel gjøres ved at lokket låses fast, eller at det fjernes.

b) Redskaper som avliver viltet
Slagfelle er et fellesbegrep for drepende redskaper konstruert med fjærer der fjærens forlengelse eller en oppspent slagbøyle rammer viltet. Slagfeller kan ha doble slagbøyler som slår viltet med et sakseslag eller enkel slagbøyle. Slagfellene har forskjellige utløsnings-prinsipper. De kan virke som trafikk- eller trampfeller som utløses når viltet vil inn eller passere igjennom, eller som åtefeller der slaget utløses ved at dyret berører åtet.

Til bever er eneste lovlige redskap slagfelle med slagkraft tilsvarende fellene Conibear nr 330/2 eller Northwood nr 300/2. To-tallet bak fellens nummer står for at fellen har doble slagfjærer. Fellene må være godt vedlikeholdt og slagfjærene må ha tilstrekkelig slagstyrke. Forskriften § 32 krever at disse fellene settes under vann. Til fangst av bisamrotte skal slagfelle med slagkraft tilsvarende Conibear nr 120/2 brukes.

De slagfellene som brukes til fangst av rev og grevling er åtesakser. Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til bruk av slagfeller til fangst av rødrev og grevling, jf. instruks for godkjenning av slagfelle til rødrev og grevling vedlegg A5. Søknaden må inneholde opplysninger om fangstredskapets konstruksjon, utplassering og tilsynshyppighet.

Fallem, flak og fallstokk er alle drepende fangstredskaper bygget av naturlig materiale. Gildermekanismen utløses ved at viltet enten tar åtet eller berører utløserpinnen. En tung stokk, lem eller steinhelle skal falle ned og drepe viltet umiddelbart. En fallstokk består vanligvis av 2 rundstokker som underlag og en stokk som fritt faller ned mot underlaget. En fallem er flere parallelle stokker slått sammen til en lem, ofte belagt med tyngende stein. Lemmen må falle ned mot et flatt underlag. Et flak er mye likt en fallem, men av og til bare ei stor steinhelle reist opp og gildret.

Direktoratet fastsetter i jakttidsforskriften i hvilke kommuner det skal være tillatt å drive snarefangst. Rypesnarene bør lages av ståltråd (0.2-0.3 mm), da slik tråd har bruddstyrke mange ganger den gammeldagse messingtråden. Trådlengden bør være 36 cm før øynene vrides, da den bestemmer hvor stor løkkeåpning som maksimalt kan oppnås og derved hvor langt ned på halsen snaren dras til. Jo høyere opp, jo raskere dør rypa.

§ 32. Utplassering av fangstredskaper

Fangstredskaper skal ikke utplasseres i områder hvor alminnelig ferdsel medfører at det kan oppstå fare for mennesker eller husdyr. Det er ikke tillatt å bruke levende lokkedyr i fangstredskaper. Slagfelle til fangst av bever, bisamrotte og beverrotte skal alltid plasseres under vann.

Den som utøver fangst plikter å innrette fangsten slik at den bare retter seg mot de viltarter som redskapet er tillatt for, jf. § 31.

En forutsetning for å kunne tillate fangst er at fangstredskapet fanger selektivt. Med selektiv fangst menes at bare den viltart som redskapet er beregnet for, blir fanget. Kravet til selektiv fangst må forstås strengt. Det vil i praksis si at redskapet og inngangsåpningen skal være tilpasset den viltart som skal fanges. Videre skal fangstredskapet plasseres slik at andre viltarter med overveiende sannsynlighet ikke blir fanget i redskapet.

Bruk av drepende redskaper krever særskilt oppmerksomhet. Spesielt i utfartsområder og i områder der det ellers er alminnelig ferdsel må man nøye vurdere om det er forsvarlig å bruke slike redskaper. Bruk av drepende redskaper i byer og tettbygde strøk, kan medføre stor fare for husdyr som hund og katt, og er ikke akseptabelt. Det finnes gode alternativer i redskaper som fanger viltet levende. Tilsynet med levendefangende redskaper i slike områder byr heller ikke på spesielle problemer.

Mårfeller bør henges tilstrekkelig høyt opp i trær, minst 1½ meter over fast snødekke.

Mink- og mårfeller som plasseres på marknivå bør bygges inn i større kasser, truter og lignende som sikrer at kun minken/måren kan passere, eller de må påsettes inngangstunnel som sikrer at fellen bare kan utløses av mink eller mår. Inngangstunnelen må være minst 30 cm lang. Andre større dyr, hund eller katt skal ikke kunne utløse fellen. Åpningen/ inngangstunnelen for minkfeller skal ikke være større enn 70 mm i diameter. For mårfeller skal inngangsåpningen ikke være større enn 90 mm i diameter. Settes mårfellen lavere enn 1.5 meter over bakken skal den påsettes inngangstunnel med samme diameter.

Det er ikke tillatt å nytte levende lokkedyr i fangstredskaper, se dyrevernloven § 8 pkt 3. Bruk av ”bulvaner” eller utstoppede lokkedyr, lokkelåter, spesielle åter og åter preparert med luktestoffer er derimot tillatt.

§ 33. Obligatorisk merking og varsling

Fangstredskap som er utplassert skal være merket med brukerens navn og adresse og eventuelt telefonnummer. Dette kravet gjelder ikke rypesnarer.

Bruker av slagfelle til fangst av rødrev, grevling og mårhund plikter, i umiddelbar nærhet av fangststedet, å sette opp plakat som varsler om den fangst som foregår, slik at fare for skade på mennesker og husdyr unngås. Fangstredskaper som ikke er plassert og merket i samsvar med disse bestemmelser, kan straks fjernes av grunneier, politimyndighet eller offentlig naturoppsynsmyndighet.

Kravet til eiermerking gjelder ethvert fangstredskap og enhver som driver fangst, også grunneieren, når han driver fangsten på egen grunn. Merkingen skal være tydelig med brukerens navn og adresse.

Rypesnarer er unntatt fra denne merkeplikt. Snarefangeren skal før fangsten tar til, sende skriftlig melding til kommunen, der han bl.a. skal oppgi fangstområde og fangsttid. Se også § 37.

Beslaglagte fangstredskaper skal leveres/meldes til påtalemyndigheten, jf. straffeprosessloven § 206 annet ledd.

§ 34. Krav om tilsyn

Bruker av fangstredskap som fanger viltet levende plikter å føre tilsyn med fangstredskapet minst én gang hvert døgn. Ved fangst av villmink, gaupe og jerv skal det minst føres tilsyn hver morgen og kveld. Brukeren plikter straks å slippe fri fredet viltart eller viltart som ikke tillates fanget i vedkommende redskap.

Bruker av fangstredskap som avliver viltet, plikter å føre tilsyn med fangstredskapet minst én gang hver uke. Den som skal bruke snarer til fangst av rype plikter å føre regelmessig tilsyn med snarene minst hver andre dag.

Vilt som fanges levende utsettes ofte for stress. Derfor gjelder det strenge regler for pass og tilsyn med slike redskaper.

Tilsyn med bås skal være fysisk tilsyn på stedet ved båsen. Det foreligger en umiddelbar plikt til å slippe fri alle viltarter som ikke har jakttid på det tidspunkt det ble fanget. Frislipping gjelder også husdyr som hund og katt som er undergitt eiendomsrett.

Ved fangst av gaupe og jerv kan visuelt tilsyn aksepteres i de tilfeller fangsområdet/fangstlokaliteten gir mulighet til det. Visuelt tilsyn betyr at båsen kontrolleres på avstand ved hjelp av kikkert/teleskop. Kravet er at lisenshaveren/fangstmannen med sikkerhet kan fastslå om båsen er gildret eller ikke. Eksempler på dette er når båsen er utplassert i nærheten av lisenshavers bosted, eller i nærheten av vei. Lisenshaveren/fangstmannen plikter å forvisse seg om at fangstlokaliteten er egnet for visuelt tilsyn med båsen. I tillegg kan elektronisk varsling benyttes slik at båsen kan oppsøkes med det samme et dyr er gått i båsen.

Tilsyn med bås for gaupe og jerv kan utføres av andre enn lisenshaver. Dette gjelder kun kontroll om båsen er gildret eller ikke. Hvis det er fanget dyr i båsen er lisenshaver ansvarlig for å avlive gaupe eller jerv og slippe fri dyr som ikke tillates fanget i båsen.

§ 35. Avliving av fanget vilt

Ved tilsyn med fangstredskap som fanger viltet levende, plikter brukeren straks å avlive innfanget vilt. Avlivingen skal skje sikkerhetsmessig forsvarlig og på en slik måte at viltet ikke utsettes for unødig lidelse.

For avliving av gaupe, jerv, rødrev, grevling, villmink som er fanget i bås eller fangstbur kan salongrifle, revolver eller pistol i kaliber 22 LR nyttes.

Det er ikke tillatt å sette innfanget vilt i fangenskap, f. eks villmink eller rødrev i bur for senere pelsing. Forskriften krever at avlivingen skjer sikkerhetsmessig forsvarlig og på en slik måte at viltet ikke utsettes for unødig lidelse. Avliving ved drukning er ikke en forsvarlig avlivingsmetode. Fugl avlives med en kort kølle og nakkeslag. Skytevåpen er eneste forsvarlige avlivingsmetode for større vilt slik som rødrev, grevling o.l.

§ 36. Melding til kommunen

For bruk av bås skal melding om type fangstinnretning, nøyaktig stedsangivelse, og navn på ansvarlig jeger/fangstmann meldes til kommunen innen ti dager før fangsten starter. Meldeplikten gjelder ikke ved bruk av bås til gaupe og jerv når fylkesmannen har gitt tillatelse for den enkelte bås, jf. § 31 bokstav a.

Ved snarefangst av ryper skal skriftlig melding sendes til kommunen senest ti dager før fangsten tar til. Meldingen skal gi opplysninger om brukerens navn, adresse, fangstområde og fangstperiode. Senest ti dager etter utløpet av jakttiden for rype i kommunen skal brukeren på fastsatt skjema rapportere fangstresultatet.

Med nøyaktig stedsangivelse menes UTM- koordinater.

Kapittel 10. Oppsyn og kontroll

§ 37. Plikt til å la seg kontrollere

Enhver som utøver jakt, felling eller fangst etter denne forskrift, plikter å la seg kontrollere av politiet, Statens naturoppsyn eller av lokalt jaktoppsyn som er godkjent av det statlige naturoppsynet eller har begrenset politimyndighet. Kommunen og villreinnemnda kan sørge for kontroll av felte dyr. Ved jakt etter villrein kan villreinnemnda også sørge for kontroll med kontrollkort for villrein og eventuell skriftlig fellesjaktavtale.

Statens naturoppsyn (SNO) er miljøvernmyndighetenes organ for forebygging av miljøkriminalitet og kontroll med at bl.a. viltloven med forskrifter overholdes, jf. lov 21. juni 1996 om statlig naturoppsyn §§ 1-2. SNO har kontrollmyndighet knyttet til viltloven og dermed for all utøvelse av jakt og fangst etter loven. SNO har inngått faste samarbeidsavtaler med flere viktige lokale oppsynsaktører, så som for eksempel fjellstyrenes oppsynsordninger i Sør-Norge, og Statskog Fjelltjenesten i Nord-Norge, og bestemmelsen åpner for samme kontrolladgang for disse oppsynsordningene og også for andre ordninger etter nærmere godkjenning.

Politiet har ansvaret for alminnelig straffeforfølging. Det forutsettes at politiet og SNO samarbeider om kontrollvirksomheten. Den samme kontrolladgang har lokalt oppsynspersonell som er tildelt begrenset politimyndighet. Det er vedkommende politimester som gir slik begrenset politimyndighet til oppsynspersonell, og disse vil under utøvelse av slik myndighet være direkte underlagt politimesteren.

Kommunen har som forvaltningsorgan en generell plikt til å påse at viltlovens bestemmelser og regler gitt i medhold av loven blir overholdt. Kommunen kan kontrollere at egne forvaltningsvedtak blir fulgt opp, og er gitt en særskilt myndighet til kontroll av felte dyr. Kommunen har myndighet til å kontrollere at det er inngått avtale om ettersøkshund, både som rutinemessig kontroll forut for jakta og under ordinært oppsyn under jakta, jf. forskriften § 23. Ved forespørsel fra kommunen plikter jeger å dokumentere inngått ettersøksavtale til kommunen. Under jakt skal dette skje umiddelbart. Villreinnemda er gitt hjemmel til kontroll med kontrollkort for villrein og med eventuelle fellesjaktavtaler.

Der hvor kommunen bidrar til å etablere oppsyn, skal den påse at dette er koordinert med det politiet, statlige naturoppsynet og eventuelt lokale oppsynsordninger.

Grunneier, rettighetshaver eller andre som opptrer på grunneierens vegne, står fritt til å opprette private oppsynsordninger for egne eiendommer, og har i så fall et selvstendig ansvar for finansiering av slikt oppsyn. Grunneier eller noen som opptrer på hans vegne kan kreve forevist bevis for betalt jegeravgift (jegeravgiftskort), jf. viltloven § 41. Utover dette har grunneier ingen formell kontrolladgang, med mindre dette er avtalt mellom grunneier og jeger i jegerkontrakt, jaktavtale eller lignende.

Det viktigste formål med kontrollen er at den skal bedre jaktutøvelsen og forebygge straffbare handlinger under jakt. Av særlig viktighet er det at all jakt foregår på en human og sikker måte, jf. viltloven § 19 og denne forskrift § 1. Oppsynet skal også kontrollere jegeravgiftskort, attestert skyteprøve (der dette er påbudt), kontrollkort (for villrein), våpen og ammunisjon samt om dyr er felt i samsvar med fellingstillatelse. Det må til enhver tid vurderes hvor intensivt oppsynet bør være, f. eks om det er tilstrekkelig å kontrollere jegernes papirer, våpen m.v. på frammøteplassen første jaktdag, om kontroll med felte dyr kan skje ved stikkprøver, eller om det er nødvendig at oppsynet er i terrenget store deler av jakta. Ved villreinjakt vil det sist ofte være nødvendig, og slikt oppsyn må i stor grad konsentrere seg om at kravene til human og sikker jakt blir etterlevd.

I enkelte områder kan det være nødvendig å ha en tettere oppfølging og kontroll med felte dyr i løpet av jakta enn det som kreves ved ordinær rapportering, jf. forskrift om forvaltning av hjortevilt og bever § 17. Pålegg som gis etter § 17 kan ikke gi urimelige plikter med hensyn til tidsfrister og omfang.

Kapittel 11. Klageadgang, dispensasjon, straff og ikrafttreden

§ 38. Klageadgang

Enkeltvedtak fattet med hjemmel i denne forskrift kan påklages i samsvar med reglene i forvaltningsloven. Klagen sendes til det organ som har fattet vedtaket.

Klageadgangen på enkeltvedtak gjelder alle vedtak som gjelder bestemte enkeltpersoners rettigheter eller plikter. Klagefristen er 3 uker fra tidspunktet parten mottar vedtaket. Klagen skal stiles til klageorganet, men sendes det organet som fattet vedtaket det klages på. Forvaltningsorganet som fatter vedtaket, skal behandle klagen først. Dette organ kan omgjøre sitt første vedtak og gi klager rett. Da er saken ferdig. Dersom dette organet ikke omgjør hele eller deler av vedtaket, skal klagen sammen med forvaltningsorganets behandling, sendes til klageorganet, dvs fylkesmannen eller direktoratet.

Forvaltningsorganet som gjør slike enkeltvedtak, skal alltid gjøre partene kjent med klageadgangen og klagefristen.

§ 39. Dispensasjon

Direktoratet for naturforvaltning kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

Kommunen kan i særlige tilfeller gi enkelte jaktlag eller enkeltjegere tidsbegrenset fritak fra kravet om tilgang til ettersøkshund.

Kommunen kan etter søknad gi personer som har fylt 16 år inntil ett års utsettelse med å ta Jegerprøvens obligatoriske kurs dersom det ikke er kurstilbud i rimelig nærhet.

I særlige tilfeller kan direktoratet dispensere fra bestemmelser i denne forskrift. Ingen andre er gitt denne dispensasjonsadgangen.

Kommunen kan i særlige tilfeller gi enkelte jaktlag eller enkeltjegere tidsbegrenset fritak fra kravet om tilgang til ettersøkshund. Kommunens adgang til å gi dispensasjon skal kun gjelde i rene unntakstilfeller hvor det kan oppstå konkrete urimeligheter. Slik dispensasjon fra kommunen skal kun gis etter en konkret vurdering i det enkelte tilfellet. Det skal følgelig ikke gis dispensasjon når begrunnelsen er dårlig dekning med hensyn til godkjente ettersøkshunder. I så fall vil det være direktoratet som må ta stilling til spørsmål om dispensasjon etter paragrafens første ledd.

Kommunen kan etter søknad gi personer som har fylt 16 år inntil ett års utsettelse med å ta Jegerprøvens obligatoriske kurs dersom det ikke er kurstilbud i rimelig nærhet. Den skriftlige eksamen må være gjennomført og bestått.

§ 40. Straff

Overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, straffes etter straffereglene i lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet § 56.

Alle overtredelser av viltlovens bestemmelser og forskrifter gitt med hjemmel i viltloven, er underlagt offentlig påtale. Dette vil si at så snart politiet har fått melding om en ulovlig handling, plikter politiet å vurdere om det er grunnlag for å reagere med straff.

En av kommunens oppgaver som offentlig forvaltningsorgan er å påse at viltloven med forskrifter blir overholdt. Dette gjelder også pålegg gitt av kommunen i medhold av lov eller forskrifter. Overtredelse av slike pålegg er straffbare, jf. viltloven § 56. Uaktsom overtredelse og medvirkning er også straffbar.

§ 41. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 2. april 2002.

Fra samme tidspunkt oppheves:
- *Forskrift av 28. oktober 1986 nr. 2050 om aldersgrense for å utøve jakt.*
- *Forskrift av 2. juli 1990 nr. 600 om bruk av fangstredskaper.*
- *Forskrift av 24. januar 1991 nr. 61 om prøving og godkjenning av ettersøkshund til jakt på elg, hjort og rådyr.*
- *Forskrift av 21. mars 1997 nr. 257 om våpen og ammunisjon til storvilt- og småviltjakt, og skyteprøve for storviltjegere.*

Vedlegg

A. Instrukser

1. Instruks for innhold og gjennomføring av jegerprøven
2. Instruks om skyteprøve for storviltjegere
3. Instruks for prøving og godkjenning av ettersøkshund
4. Instruks for godkjenning av bås til gaupe og jerv
5. Instruks for godkjenning av slagfelle til rødrev og grevling

B. Avtaler

1. Avtale om gjennomføring av obligatorisk praktisk kurs
2. Rammeavtale om utdanning av instruktør for jegerprøven

A. Instrukser

1. Instruks for innhold og gjennomføring av jegerprøven.

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning (DN) august 2002.

I. Gjennomføring

A. Obligatorisk kurs

Obligatorisk kurs skal følge opplegg godkjent av DN.

Kurs i vårsemesteret skal være avviklet innen 1. juni, og i høstsemesteret helst innen årets utgang.

Kandidater som ikke har fått fullført hele kurset kan ta de manglende deler av kurset ved et annet kurs samme eller påfølgende halvår. Krav til fullført kurs er oppmøte til alle samlingene, unntatt samling nr 4 og 8 som kandidatene kan velge å ta som selvstudium. I tillegg aksepteres gyldig fravær på 1 samling med unntak av 1. samling og de to ”utesamlingene”. For de kandidater som ikke deltar på enkelte samlinger, inkludert samlingene som kan tas som selvstudium, skal det leveres utfylt arbeidsbok til instruktøren.

B. Teoretisk eksamen

Teoretisk eksamen som arrangeres i vårsemesteret skal være avviklet innen 1. juni med fornyet prøve innen 25. august. Eksamen arrangert i høstsemesteret bør være avviklet innen årets utgang.

Svarskjema fra eksamen sendes inn til Jegerregisteret så snart som mulig etter avholdt eksamen, og senest innen utgangen av året.

Kandidat som ikke har bestått eksamen kan gå opp til ny eksamen neste gang slik jegerprøveeksamen blir avviklet.

II. Fylkesmannens oppgaver

1. Ha overoppsyn med at det i de enkelte distrikter finnes tilstrekkelig antall instruktører for gjennomføring av jegerprøven og i tilfelle underdekning underrette DN.

2. Drive informasjon om jegerprøven.

3. Ha ansvar for oppbevaring og distribusjon av eksamensmateriell og betalingsblanketter for eksamensgebyr.

4. Sammenstille kommunens refusjonskrav i forbindelse med gjennomføring av jegerprøven og oversende dette til DN.

III. Kommunens oppgaver

Kommunens oppgaver i forbindelse med teoretisk prøve er:

1. Ha ansvar for gjennomføring av teoretisk eksamen og fastsette påmeldingsfrist, tid og sted. Kommunen kan overlate gjennomføringen til et underutvalg som har natur og miljø som arbeidsfelt, en frivillig organisasjon, en godkjent instruktør, en annen habil person eller en skole eller militæravdeling som har jegerprøven som valgfag eller utdanningstilbud. Her er det viktig å velge instruktører som ikke deltar i det obligatoriske kurset.

2. Påse at vedkommende kontrollør er skikket for oppgaven og har fått den nødvendige informasjon.

3. Når påmeldingsfristen er utløpet sende liste over påmeldte kandidater til kontrolløren som skal stå for gjennomføringen av eksamen.

4. Straks eksamen er gjennomført og kommunen har fått bekreftet at kandidatene har bestått/strøket og lagt fram bevis for gjennomgått obligatorisk kurs, påse at svarskjemaene blir, så snart som mulig, sendt Jegerregisteret attestert og underskrevet. Jegeravgiftskortet sendes ut av Jegerregisteret. For kandidater som ikke har gjennomført praktisk kurs beholder kommunen skjemaene inntil kandidatene har fullført. Kandidater som har strøket må få tilbud om ny prøve. Etter at kandidaten(e) har bestått skal kommunen også sende med svarskjemaene som viser stryk.

5. Skrive ut jegerprøvebevis (diplom) til kandidater som har fullført prøve.

6. Være behjelpelig med kontroll av gjennomføringen av praktisk kurs, rapportere til fylkesmannen m.v. i den utstrekning fylkesmannen bestemmer.

7. Drive informasjon om jegerprøven, fordele skjemaer m.v.

8. Den som på vegne av kommunen administrerer jegerprøvens teoretiske eksamen skal ha godtgjørelse pr. time. Kommunens utgifter til kunngjøring, godtgjørelse til administrasjon og kontrollør, leie av eksamenslokaler, lønns- og reiseutgifter til kontrollør refunderes i henhold til rundskriv om kommunal viltforvaltning. Kravet sendes Fylkesmannen innen 15. januar.

IV. Kontrollører ved teoretisk eksamen

A. <u>Generelt om gjennomføring</u>

1. Kontrolløren har ansvaret for kontroll og gjennomføring av teoretisk eksamen etter de rutiner som er trukket opp nedenfor. Fylkesmannen er kontrollørens faglige overordnede.

2. Eksamensmateriell for gjennomføring av prøven fås hos kommunen eller fylkesmannen. Kontrollørene er ansvarlig for at nødvendig eksamensmateriell er tilstede før eksamen begynner.

3. Kun prøvekandidater som kan legge fram bevis for betalt eksamensgebyr har anledning til å avlegge eksamen. Kontrolløren merker av for betalt gebyr i avsatt rubrikk på svarskjemaet. I tvilstilfeller kan kontrolløren forlange at den enkelte kandidat foreviser legitimasjon.

4. Prøven skal gjennomføres i løpet av 50 minutter. Kandidater som ikke har levert inn besvarelsen innen dette tidsrom betraktes som ikke bestått. Kontrollør skal før eksamen begynner orientere kandidatene om tiden de har til rådighet og om eksamenskrav.

5. For å bestå eksamen må minst 40 svar være rette. De som ikke består orienteres om at det vil bli anledning til å ta fornyet prøve. Kandidatene skal orienteres om at bruk av hjelpemidler og samtaler mellom kandidatene er forbudt. Kandidater som blir grepet i fusk betraktes som ikke bestått.

6. Kontrolløren skal sikre at alle rubrikkene vedrørende personalia herunder personnummer på svarskjemaene er tilfredsstillende utfylt før selve eksamen settes i gang.

   Personalia er nødvendig pga innføring i Jegerregisteret (optisk lesing). Dersom f.eks. personnummer ikke kan gis på stedet må kandidaten forplikte seg til å levere dette snarest mulig til kontrollør.

   Før eksamen starter skal kontrolløren spørre om noen av kandidatene føler behov for særskilt tilrettelagt prøve f.eks pga. at de har dysleksi (er ordblinde) eller fargeblind e.a. Disse skal få individuell gjennomgang av spørsmålene og om nødvendig lengre tid.

   Før eksamen tar til skal kontrolløren nøye forklare hvordan svarskjemaet skal utfylles.

   Eksamensskjemaene (spørreskjemaene) skal behandles konfidensielt, og kontrolløren er ansvarlig for at tilsendte skjema ikke kommer andre i hende enn prøvedeltakerne under eksamen.

7. Etter hvert som kandidatene leverer besvarelsen, skal kontrolløren kontrollere at skjemaene er riktig utfylt, rette besvarelsen med sjablon og påføre eksamensresultatet i anvist rubrikk på skjemaet. Samtidig skal han påse at utdelt eksamensmateriell blir innlevert.

8. Etter endt eksamen skal kontrollørene:
   a. gi kandidater som har bestått utfylt diplom.
   b. gi kandidater som har strøket beskjed om mulighetene for å gå opp til fornyet prøve.
   c. sende besvarelsene samlet og i underskrevet stand sammen med eksamensskjemaene og rettesjablongene til kommunen eller den fylkesmannen bestemmer.

B. Administrasjon – Utgiftsdekning

1. Straks eksamen er avsluttet skal kontrollør sende reiseregning på standardisert skjema, regning for avholdt eksamen med kopi av skattekort samt attesterte regninger for øvrig til kommunen eller den fylkesmannen bestemmer.
2. For hver avholdt eksamen tilkommer kontrolløren et engangsbeløp tilsvarende lønn for 2 timer statens lønnsregulativ, lønnstabell C for 37,5 timers normaluke, lønnstrinn 29. Skyss, kost og losji godtgjøres etter satsene i statens regulativ for offentlige tjenestemenn.

V. Instruktør ved obligatorisk kurs

Instruktør som skal stå for obligatorisk kurs har på vedkommende studieorganisasjons, skoles eller militære avdelings vegne ansvaret for at kurset blir gjennomført på en tilfredsstillende måte.

1. Har ansvaret for at kurset blir forsvarlig gjennomført etter den godkjente instruktørmappa.

2. Påse at kurset er meldt inn til studieorganisasjon i samsvar med lov om voksenopplæring og at fylkesmann og kommune er underrettet om at kurs er i gang.

3. Skal påse at lokaliteter og øvingsområder for praktisk instruksjon er klargjort og at disse er tilfredsstillende utstyrt og sikkerhetsmessig klarert, jf. Justisdepartementets rundskriv av 1. juli 1988 og instruksjonsmappa. Likeså er instruktør ansvarlig for å skaffe tilveie nødvendig instruksjons og undervisningsmateriell. Når kurset er avsluttet skal han sørge for at lokaliteter og øvingsområder er i samme stand som da han overtok.

4. a. Skal gi deltakerne bevitnelse for fullført kurs på særskilt fastsatt skjema.
   b. På bevitnelsen til prøvedeltakerene som ikke har fullført alle kursøkter bevitnes bare fullførte økter. Disse har anledning til å ta de manglende økter ved andre praktiske kurs som avvikles i sesongen. Prøvedeltakerene skal få beskjed om denne muligheten samtidig som det opplyses om kravet til bestått kurs. Instruktøren skal på forespørsel gi nødvendige opplysninger om andre arrangement av praktiske kurs. Opplysninger om dette får instruktøren fra vedkommende studieorganisasjon, skole eller militæravdeling.

5. Skal straks kurset er avsluttet sende liste over kandidater som har fullført hele kurset til kommunen eller den fylkesmannen måtte bestemme.

6. Instruktøren kan forlange at den enkelte kandidat foreviser legitimasjon. Likeså skal personer under 18 år forevise samtykke fra foresatte til å delta i våpeninstruksjon dersom de ikke har særskilt dispensasjon fra politiet.

7. Kan i samråd med arrangør engasjere kyndig hjelpeinstruktør (kan være en annen jegerprøveinstruktør, skyteinstruktør for hagle, eller annen kyndig person) når antall kandidater overstiger 8, til gjennomføring av kursets praktiske del (utedagene).

8. Må hele tiden ha øye for at det er han som på det offentliges vegne er ansvarlig for at jegerprøven blir vellykket.

VI. Forsvaret og skoleverket

Både skoleverket og Voksenopplæringen i Forsvaret har vist interesse for jegerprøven. Skoleverket (herunder fagskolene innen skog og jordbruk) ønsker å få jegerprøven inn som fag i skolen. Direktoratet ser positivt på dette og særlig i grissgrendte strøk der det vil være for få kandidater til å holde kurs, vil skolen kunne gi et godt tilbud.

Voksenopplæringen i Forsvaret ønsker å gi rekrutter jegerprøven som et undervisningstilbud. Også dette ser direktoratet som positivt.

Det er ikke inngått formelle avtaler med skoleverket og Voksenopplæringen i Forsvaret fordi de fastsatte retningslinjene for jegerprøven også vil være bindende for dem. Det vil være viktig å etablere et godt samarbeid på det lokale plan mellom viltmyndighetene på den ene siden og skoleverket og militære avdelinger på den andre.

Det skoleverket og Voksenopplæringen i Forsvaret i første rekke må påse når de arrangerer slike kurs er:

1. Kurset skal være ledet av godkjent instruktør, dvs ha slik utdanning som nevnt i Avtale med NJFF (Vedlegg B2 i dette rundskriv).
2. Kurset må være på minst 30 timer.
3. Minimumspensum skal være det som finnes i Instruktørperm for jegeropplæring.

I forbindelse med gjennomføring av kursene kan det også bli spørsmål for de forannevnte institusjonene å arrangere skriftlig eksamen. Spørsmålet må avklares med kommunen i hvert enkelt tilfelle.

2. Instruks om skyteprøve for storviltjegere

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning (DN) april 2006.

Generelt
Denne instruks gjelder lokale lag og foreninger tilsluttet Det frivillige Skyttervesen og Norges Jeger- og Fiskerforbund og andre godkjente arrangører som på vegne av Direktoratet for naturforvaltning gjennomfører en årlig skyteprøve for storviltjegere i samsvar med fastsatt forskrift.

Arrangørlagene vil arbeide for at det blir gitt regelmessig tilbud om trening, instruksjon og mulighet for å avlegge skyteprøven i jaktåret. Det skal utarbeides terminliste for skyteprøven og tidspunkt når våpenkyndig person (instruktør) er tilgjengelig på banen. Arrangørlagene plikter å ha gyldig ansvarsforsikring for sine anlegg.

Det frivillige Skyttervesens skytereglementet gjelder med hensyn på skyteledelse, feilskyting og tolkning av treff. Standplassledelsen har ansvar for at skytereglementet og gjeldende bestemmelse for gjennomføring av skyteprøven blir overholdt.

Lokale arrangører bør samarbeide om de tilbud som tilbys jegerne.

Skytebane
Skyteprøven skal gjennomføres på permanent, offentlig godkjent skytebane, unntatt er terminfestede feltstevner. Skytingen skal gjennomføres under ledelse av ansvarlig skyteleder, og i henhold til instruks fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning.

Skyteprøven
Den årlige skyteprøven består av to deler. Personer som skal jakte eller felle storvilt med rifle skal dokumentere, på standardskjema, å ha avlagt tredve - 30 - obligatoriske skudd før skyting mot dyrefigur kan gjennomføres. Riflens kaliber må tilfredsstille anslagsenergikravet for jakt på en av storviltartene. Det er forbudt å benytte våpentyper som er forbudt til jakt, f eks AG-3 o.l. Skytingen må foregå samme jaktår.

For de som ikke deltar i terminfestet konkurranse skal disse skuddene gjennomføres over minst to forskjellige dager med minimum femten skudd pr dag. Dette innebærer at man minimum må avlegge skyteprøven over to dager og at man maksimalt får godkjent 15 skudd per dag. Det er ingenting i veien for at de obligatoriske skuddene kan avlegges over flere enn to dager med mindre enn 15 skudd per dag, så lenge man avlegger 30 obligatoriske skudd totalt. Skyting mot dyrefigur kan gjennomføres samme dag som en avslutter de obligatoriske skuddene.

All terminfestet konkurranseskyting med rifle i regi av lokale lag og foreninger som er tilsluttet Det frivillige Skyttervesen og Norges Jeger- og Fiskerforbund og andre godkjente arrangører godkjennes.

Arrangørlagene har et ansvar for å legge forholdene til rette slik at jegerne blir oppmuntret til å trene med sin rifle. Det bør gis mulighet for skyting i forskjellige stillinger og avstander.

For hver rifle som skal benyttes til jakt eller felling av storvilt må det skytes fem -5- skudd mot dyrefigur. For rifler med flere løp må det for hvert løp som skal benyttes til jakt eller felling av storvilt skytes fem –5- skudd mot dyrefigur. Alle 5 skudd skal være treff innenfor et innsirklet felt, 30 cm i diameter, som er angitt på figuren, men ikke synlig fra standplass. For kombivåpen (rifle-hagle), drillinger og dobbeltløpet rifle skal det i en serie på tre -3- skudd være -tre- 3 treff innenfor sirkelen. Denne delen må avlegges med jaktammunisjon og ekspanderende prosjektil (blyspiss, hullspiss e.l.). Skyteavstanden skal være minst 100 m mot stillestående dyrefigur i format 1 x 1 m. Figuren skal være typegodkjent av Direktoratet for naturforvaltning.

Det skal anvises først når alle skuddene i serien er avfyrt. Det anvises bestått eller ikke bestått. Bestått anvises som innertier, ikke bestått som bom. Treffpunkt skal anvises om ønskelig.

Det er tillatt å benytte skyterem ved gjennomføringen av skyteprøven.

Elektronisk skyteskive
Ved skyting mot elektroniske skiver skal det være vanlig standplassledelse og kommando. Benyttes det elektroniske skiver til å avlegge de fem skuddene mot dyrefigur skal skytterens skjermbilde være lukket under hele serien. Det skal benyttes jaktammunisjon og ekspanderende prosjektil (blyspiss, hullspiss e.l.).

Skytestillinger
Skuddene mot dyrefiguren skal gjennomføres i valgfri stilling uten fast anlegg. Tillatte skytestillinger er liggende, knestående, sittende med albuene støttende på lår/knærne eller stående. Det er forbudt å sitte i skytebenk eller benytte fastmonterte støtteben.

Personer som pga sykdom eller handikap ikke kan gjennomføre skyteprøven på ordinær måte kan søke Direktoratet for naturforvaltning om dispensasjon. Legeattest skal være vedlagt søknaden.

De tredve obligatoriske skuddene kan gjennomføres som jegeren ønsker, f eks sittende i skytebenk, med fast anlegg eller på annen måte.

Sikkerhet
Enhver deltaker må føle ansvar for sikkerheten og bidra til å forebygge vådeskudd. Ingen må skyte før det er kommandert ild. Ladning av våpen skal bare foretas på standplass og under ingen omstendighet før på standplassleders ordre. Før skytter forlater standplass skal våpnet være tømt (uladd med tomt magasin) og sluttstykket være trekt tilbake eller våpenet brekt (kombivåpen) . Standplassleder plikter å kontrollere dette. Skytter som opptrer i strid med sikkerhetsregler skal tilrettevises og eventuelt bortvises fra standplass.

Standplassfigurer
Ved standplass skal det stå oppsatt en figur av villrein tilsvarende den figur som nyttes på 100 meters holdet med inntegnet 30 cm treffområde. Det bør også settes opp figur av rådyr og gaupe, samt en plansje av dyrefigur som viser den generelle anatomi og vitalt treffområde.

Legitimasjon - kontroll
Arrangerende lag kan kreve at ukjente jegere legitimere seg med offentlig godkjent legitimasjon. Våpenkort ansees ikke som gyldig legitimasjon, men kan kreves fremlagt.

Arrangerende lag kontrollerer at jeger bruker påbudt jaktammunisjon og kaliber for storviltjakt under gjennomføring av skuddserie mot dyrefigur.

Likeledes kontrolleres våpenets nummer før vitnemål om bestått skyteprøve gis.

Arrangerende lag gjennomfører skuddserie mot dyrefigur med to -2- kontrollører hvorav den ene skal være skyteleder og den andre kontrollere anvisningen i graven. Ved skivetrekk kontrollerer begge skiven.

Fylkesmannen skal ha mulighet til å kontrollere at skyteprøven blir gjennomført etter den til enhver tid gjeldende forskrift og instruks.

Trening - prøveskyting
For prøveskyting / innskyting skal det på banen finnes 60 cm tvillingskive på 100 meters hold.

Jegere som ønsker det og som møter på banen i god tid, kan få trene mot dyrefigur med etterfølgende treffpunktanvisning før de avlegger skuddserie mot dyrefigur. Om hensynet til gjennomføring av prøven krever det, kan det arrangerende lag henvise slik trening til andre tider.

Det gjelder ingen begrensning for antall prøveskudd. Arrangerende lag kan likevel henvise øvelsesskyting, innskyting m.v. til andre tider og dager enn de tider som er terminfestet for å avlegge skyteprøven når hensynet til gjennomføringen av prøven krever det.

For prøveskyting gis vanlig treffpunktanvisning.

Bevegelige mål
De arrangørlag som har bane for bevegelige mål (dyrefigur), bør legge opp til at interesserte jegere får mulighet til å trene på slik skyting.

Kostnader - Avgift
Arrangørenes utgifter dekkes gjennom avgift fra jegerne. Direktoratet for naturforvaltning bærer kostnaden med utarbeidelse og trykking av vitnemål.

Skytterlister
Av beredskapsmessige grunner skal det ikke føres navnelister med våpennummer o.l. Har arrangøren av kontrollmessige grunner behov for registrering av bestått skyteprøver, forutsettes disse oppgavene tilintetgjort ved jaktårets slutt.

Lag og foreninger som har behov, kan registrere jegere med fødselsår og navn.

Instrukstolking
Spørsmål om forståelse av denne instruks kan rettes til avtalepartene eller Direktoratet for naturforvaltning.

Det frivillige Skyttervesen (DFS)
Postboks 298 Økern
0511 Oslo
Tlf: 22 17 21 00 Telefaks: 23 17 21 01

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF)
Postboks 94
1378 Nesbru
Tlf: 66 79 22 00 Telefaks: 66 90 15 87

3. Instruks for prøving og godkjenning av ettersøkshund

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning (DN) april 2006.

For å nå målet om et forsvarlig ettersøk av såret vilt under jakt på elg, hjort og rådyr skal hund og hundefører avlegge en praktisk prøve som må bestås for at hunden skal kunne godkjennes som ettersøkshund.

Arrangement og gjennomføring av praktisk prøve
Prøven kan arrangeres av Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) og Norsk Kennel Klub (NKK), men også andre organisasjoner kan godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning. Dersom andre skal kunne godkjennes, må det dokumenteres at man har nødvendig kompetanse. Prøven skal gjennomføres med godkjent dommer på slik måte som direktoratet bestemmer. Selve prøvearrangementet skal kunngjøres lokalt og være åpent for enhver.

Hunden kan ikke prøves før den er ni måneder.

Det er opprettet en samarbeidsavtale mellom DN, NJFF og NKK hvor de to organisasjonene har påtatt seg ansvaret for å gjennomføre ordningen etter følgende retningslinjer:

Arrangør
Lokale klubber/foreninger tilsluttet NJFF og NKK er automatisk godkjent som arrangør for de to prøvedelene. Lokale arrangører forplikter seg til å bekjentgjøre de fremtidige prøver og å sikre at prøvene arrangeres i tråd med gjeldende regelverk. NJFF`s fylkesinstruktører bør hvert år arrangere kurs for lokale arrangører. Slik kompetanse skal etableres og vedlikeholdes i et omfang slik at tilfredsstillende landsdekning opprettholdes. NKK`s samarbeidende lokale klubber vil også arrangere viltsporkurs.

Dommere
NKK`s viltspordommere og jaktprøvedommere for elghunder har myndighet til å dømme prøver etter deltakelse i et kurs om viltsporbevis. Dommere som er bemyndiget til å tildele viltsporbevis (dømme viltspor og blodspor) vil være tilgjengelige for dømming av terminfestede prøver, også bevegelige. Separate viltsporprøver etter dette reglement likestilles med terminfestede prøver.

Instruktøropplæring

NJFF`s instruktøropplæring vil dekke følgende behov:

- Kursing av lokale arrangører.
- Kursing av lokale instruktører og brukere/dressører av ettersøkshund.
- Utdannelse av kompetente førere av ettersøkshund.

Som basiskunnskap er det utviklet eget kursprogram basert på lærebok og video for lokal avvikling. Kurset kan tas frivillig som selvstudium, brevkurs eller i studiering. Denne kurspakken gir den nødvendige kunnskap for å dressere en hund frem til endelig godkjenning.

Utdanning av kompetente hundeførere omfatter et videregående kurs i form av et helgekurs på fylkesnivå med egne kursinstruktører. Målet med dette kurset er å utdanne høyt kvalifiserte førere av ettersøkshunder, det vil si profesjonelle ettersøkere. Disse vil bli gitt en grundig innføring i faget ettersøksjakt og gjeldende regelverk. Dette kurset er obligatorisk for alle som mot betaling påtar seg ettersøk eller som stiller seg til rådighet for offentlig myndighet. Personer som har gjennomført dette kurset bør på sikt utgjøre kjernen i et lokalt instruktørkorps.

Innholdet i den praktiske prøven

Den praktiske prøven skal legges opp slik at den er egnet til å bedømme ettersøkshundens evne og vilje til å følge sporet etter hjortevilt som er påskutt og eventuelt såret. Den praktiske prøven er to-delt og skal bestå av sporing på et utlagt kunstig spor med blod som markering og sporing på friske spor etter hjortevilt.

Reglene går her ut på at prøven skal omfatte såvel sporing på et utlagt blodspor som sporing på friske spor. Dette er nødvendig for at hunden med sin fører kan gjennomføre et forsvarlig ettersøk i nær sagt alle situasjoner. Det er viktig at ettersøkshunden prøves på relativt gamle spor, og dermed beviser sin evne til å følge spor med varierende grad av blodmengde som er flere timer gammelt. Sporing på utlagt blodspor, som er kontrollerbart vil også teste hundens vilje og evne til å følge det sporet hunden er satt på uavhengig av nyere kryssende spor. Dette er særdeles viktig, idet et skadeskutt hjortevilt ofte vil søke mot artsfrender.

Ikke all skadeskyting gir blodspor. I enkelte tilfeller kan sporet ganske raskt være uten blod, eller at blødningen opphører over en viss strekning. I slike tilfeller er det viktig at hunden er testet på friske spor av hjortevilt uten blod. Det er derfor

nødvendig at hunden også testes på spor av friskt hjortevilt. Dette vil dessuten sikre at hund og fører testes i et terreng som er typisk for ettersøk av de ulike hjorteviltarter.

En godkjent ettersøkshund må beherske sporing på relativt gamle spor, og sporing av friskt hjortevilt uten blod i sporet.

Blodspor

Ved denne prøven skal hunden vise evne og vilje til å spore et utlagt kunstig spor med blod som markering på ca. 600 meter. Utgangspunktet skal være et markert skuddsted med markering av blod. Fra skuddstedet skal fluktretningen være markert. Sporet skal jevnt markeres med ca. 0,3 liter blod og legges med naturlig forløp i terreng med normal tetthet av hjortevilt og slik at det danner fire vinkler. På minst to steder skal markeringen med blod opphøre minst 10 meter. Minst ett av disse skal være i vinkel der blodoppholdet skjer i brutt fluktretning. Det skal også markeres et sårleie i sporet. Ved enden av sporet skal det legges ut en del av viltet som er merket med samme blod som ble brukt i sporet. Slikt utlagt blodspor skal være minst 12 timer gammelt.

Denne bestemmelsen er stort sett i samsvar med eksisterende prøver for sporing på utlagt blodspor. Før et ettersøk iverksettes kan det ha gått så lang tid at blodsporet har blitt krysset av langt ferskere spor. I slike tilfeller må hunden prøves i å holde seg til sporet av det skadde dyr uten å gå over på friske spor.

Friske spor

Ved denne prøven skal hunden vise evne og vilje til å spore sammenhengende i minst en halv time på friske spor etter hjortevilt. Prøven skal gjennomføres på bar mark, og sporet må være minst en time gammelt.

Bestemmelsen er i samsvar med eksisterende ordninger for sporing på friske spor. Det er viktig at hunden prøves i evne og vilje til å følge friske spor, så vel som gamle spor.

Bedømmelse og godkjenning

Ved bedømmelsen av de praktiske prøvene skal dommeren vurdere følgende:

- vilje og evne til å ta sporet og følge dette
- tempo og arbeidsmåte på sporet

- vilje til å arbeide ved tap av sporet
- arbeidsmåten ved tap av sporet
- interesse for annet vilt og tamdyr
- helhetsinntrykket av hunden.

Dersom hunden har vist tilfredsstillende egenskaper etter denne vurdering skal den godkjennes som ettersøkshund for jakt på hjortevilt.

Prøver og godkjenning av ettersøkshunder skal gjennomføres av dommere som er autoriserte av Norsk Kennel Klub. Reglene og kriteriene for bedømmelsen bygger på etablerte ordninger. Reglene for bedømmelsen gjelder både for blodspor og friske spor. Dommeren skal kun vurdere om hunden har vist tilfredsstillende egenskaper. I så fall skal den godkjennes som ettersøkshund ved jakt på elg, hjort og rådyr. En hund som er godkjent etter å være prøvet på spor etter en av artene er altså godkjent som ettersøkshund for både elg, hjort og rådyr. Klager og protester på arrangement og dommeravgjørelser skal gå til Norsk Kennel Klub.

Hovedvilkår
For å oppnå godkjenning ved å gå "godkjenningsprøver/lokalt annonserte prøver" hvor det ikke skal gis premiering eller poeng, må ekvipasjen oppnå "godkjent" eller "bestått". Godkjenning som ettersøkshund på blodspor og ferskspor, oppnås når hunden og dens fører går til minimum 2.premie på terminfestet blodsporprøve og minimum 7.poeng på terminfestet ferskspor prove.

Den registrerte ettersøksekvipasje består av hund og hundefører som har oppnådd godkjenning etter denne instruks. Det er denne ettersøksekvipasjen som er grunnlaget for at ettersøksavtale kan inngås.

Unntak:
- Kompetanse som fører av ettersøkshund dokumenteres også ved gjennomgått opplæring i ettersøksarbeide.
- Hundefører som har ført en hund opp til godkjenning etter denne instruks kan også føre andre godkjente ettersøkshunder.
- Ettersøksekvipasjen kan også bestå av personer med særlig nærhet og kunnskap om ettersøkshundens egenskaper og arbeidsmåte, som f.eks. medlemmer av hundeførerens familie og jaktlag.

Unntakene vil gjelde enkeltstående akutte situasjoner.

4. Instruks for godkjenning av bås til gaupe og jerv

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning (DN) januar 2006.

Bås til fangst av gaupe og jerv skal være godkjent av fylkesmannen før den tas i bruk, jf. forskrift 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst § 31 a). Tillatelsen skal gjelde for den enkelte bås og kan gis i forbindelse med kvotejakt og lisensfelling på gaupe, og lisensfelling på jerv.

Bås godkjent til fangst av gaupe
Til fangst av gaupe kan fylkesmannen godkjenne bås av typene Värmlandsk tunnelfelle, Smålandsk revefelle, Nyåkersfellen og Øster-Malmafellen, eller som er konstruert og virker på tilsvarende måte. I tillegg kan Jervbås godkjennes av fylkesmannen til fangst av gaupe. Tegninger for konstruksjon av slike båser finnes på www.dirnat.no.

Bås godkjent til fangst av jerv
Til fangst av jerv kan fylkesmannen kun godkjenne Jervbås som er bygd i henhold til følgende krav:

Ved bruk av Jervbås skal det benyttes bås med toppluke som faller ned (se figur). Det skal ikke benyttes bås med fall-lem i enden da denne type bås er mer utsatt for rømming. Rømming kan medføre at jerven blir skadet, og vil derfor ikke ivareta det humane aspektet i viltlovens § 19.

Materialet i båsen skal være av bjørk, gran eller furu. Ved bruk av bjørk skal dimensjonen på trestokkene være minst 15 cm, mens den ved bruk av gran eller furu skal være minst 20 cm i diameter. Båsen skal enten laftes, eller det kan benyttes gjengestål for å skru stokkene sammen. For å hindre rømming skal veggene inne i fella være dekket med et heldekkende og solid materiale, for eksempel plater eller planker. Det er forbudt å bruke metalldeler inne i båsen.

De innvendige målene på Jervbåsen skal være minst 150 cm i lengde, minst 75 cm i bredde og minst 80-90 cm i høyden (figur).

Luken i båsen skal være konstruert på en slik måte at den låses tilstrekkelig etter at jerven er gått inn i båsen. Lokket skal være festet i bakkant (figur 1 og 2), og skal veie minimum 30 kg. Hvis vekten av lokket er mindre må det legges på tyngde. Lokket er forbundet til en vektstang med en wire (wire 1). Utløseren er plassert i vektstangas bakre ende (figur 1 og 4). En forlenget stokk på begge sider av fella boltes fast til en tverrstokk som det festes en spiker eller noe lignende i (figur 4). Åtet blir festet i en ny wire som er trukket ut av kassa og inn på spikeren (wire 2). Deretter trekkes en tredje wire fra vekststanga og ned på spikeren (wire 3). Tyngden fra vektstanga vil da holde åtewiren på plass. Når jerven drar åtet til seg vil åte-wiren bli dratt av spikeren og samtidig frigjøre wiren fra vektstanga. Vektstanga vil da gå opp og fellelokket låses. Dette skjer på grunn av lokkets tyngde.

Det er en fordel å benytte en glatt og sterk silkewire. Det er også en fordel å beskytte utløsermekanismen mot vær og vind. Den kan for eksempel bygges inn i en solid kasse som en forlengelse av fangstrommet.

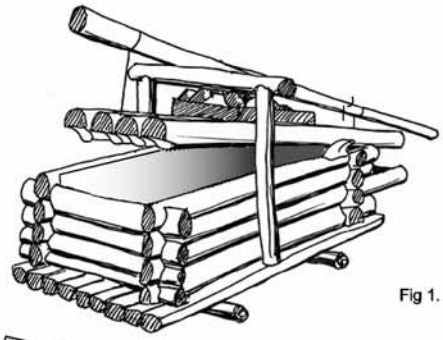

Fig 1. Felle, sideriss

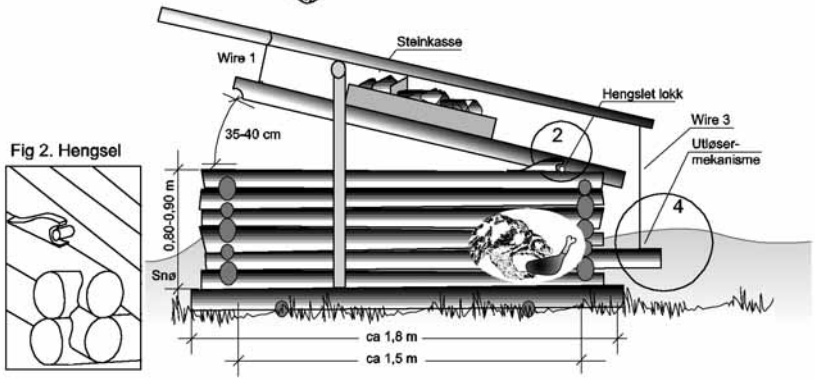

Fig 2. Hengsel

Fig 3. Fellefront m/lokket åpent

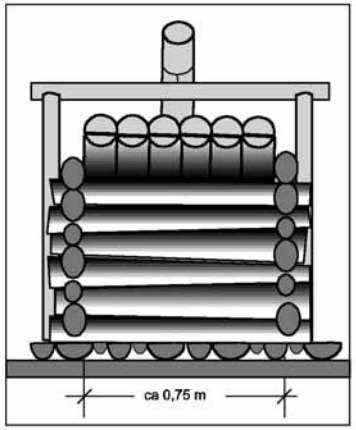
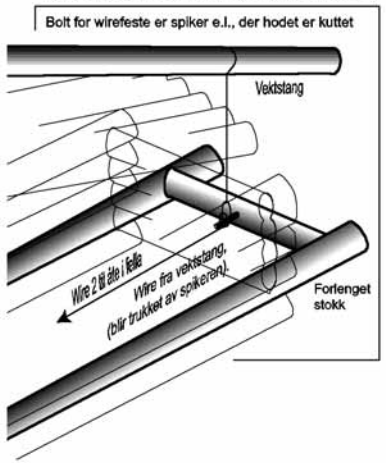

Fig 4. Utløsermekanisme (på fellas bakkant)

Utplassering
Utplassering av bås til gaupe og jerv skal kartfestes med UTM- koordinater, slik at fangstredskapet kan gjenfinnes. Fangstredskap skal ikke tillates utplassert i områder hvor alminnelig ferdsel medfører at det kan oppstå fare for mennesker eller husdyr, jf. forskriftens § 32.

Vilkår
- Bås godkjent til fangst av gaupe og jerv kan ikke benyttes til fangst av andre arter, etter at lovlig fangsttid for gaupe og jerv er slutt.
- Fylkesmannen skal informere kommunen om tillatelser som gis i vedkommende kommune.
- Jeger/fangstmann skal gi melding til fylkesmannen før fangsten tar til.
- Lisensfelling krever grunneiers tillatelse også ved bruk av bås.
- For øvrig gjelder bestemmelser i forskrift om utøvelse av jakt og fangst.

Kontroll
Fylkesmannen skal vurdere om det skal føres kontroll på stedet om båsen er konstruert og utplassert i henhold til tillatelsen før fangsten tar til. Slik kontroll kan utføres av politiet, Statens Naturoppsyn eller lokalt jaktoppsyn som er godkjent av det statlige naturoppsynet eller har begrenset politimyndighet.

Rapportering etter endt fangst
Fylkesmannen kan ved behov stille krav om at bruker av bås skal rapportere til fylkesmannen og kommunen fra fangstperioden. Rapporten bør da inneholde opplysninger om følgende:
- Antall fangstdager
- Observasjoner av gaupe/jerv og andre dyr i nærheten av fella
- Eventuell fangst og slipp av andre dyr
- Eventuelle skader påført gaupe/jerv som følge av opphold i båsen
- Bruk av åte
- Andre ting

5. Instruks for godkjenning av slagfelle til rødrev og grevling

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning (DN) april 2006.

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til bruk av slagfelle til fangst av rødrev og grevling, jf. forskrift 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst § 31.

Kommunen kan gi fangsttillatelse som ledd i planlagte forvaltningstiltak, for høsting av rødreven som skinnressurs eller for desimering av bestanden i områder smittet med f.eks reveskabb.

Både rødrev og grevling har yngletidsfredning, men begge artene kan felles i yngletid hvis de gjør skade, jf. forskrift 1. september 1997 om felling av viltarter som gjør skade eller som vesentlig reduserer andre viltarters reproduksjon, punkt A. Etter forskriftens punkt B har også kommunen adgang til å tillate felling av rødrev ved andre skadetilfeller enn de som fremgår av bestemmelsen i punkt A. Særlig aktuelt her er å bevare muligheten til å desimere bestanden av rødrev der reven er en alvorlig skadevolder på lam og småfe, og der fangst er overlegen jakt med skytevåpen.

Åtesaks godkjent til fangst av rødrev og grevling
Åtesaksa skal være konstruert med en liten åteskål for feste av åtet i sentrum av saksa. Avtrekket skal være slik at saksa bare kan utløses når viltet griper eller drar i åtet. Avtrekket må være fast (anbefalt minimum 0,5 kg i dragkraft). Bøylehøyden for saks til rev og grevling skal være 24, 27 cm fra saksas sentrum til slagbøylens topp for å drepe disse artene øyeblikkelig. Saksa bør ha sikring(er) som 1åser slagfjæren(e).

Conibear nr. 330/2 er ikke tilstrekkelig kraftig for øyeblikkelig avliving av grevling og den er helt uegnet for fangst av rødrev.

Utplassering
Utplassering av åtesaks skal kartfestes med UTM- koordinater, slik at fangstredskapet kan gjenfinnes. Fangstredskapet skal ikke tillates utplassert i områder hvor alminnelig ferdsel medfører at det kan oppstå fare for mennesker eller husdyr, jf. forskriftens § 32. Utplasseringen skal være slik at man unngår utilsiktet fangst av f.eks hunder, ørn, jerv og fjellrev. Jerv er i henhold til nasjonal rødliste 1998 gjenstand for særlige vernetiltak, mens fjellreven er listet opp som direkte truet i nasjonal rødliste 1998.

Vilkår
Kommunen skal i tillatelsen sette som vilkår at åtesaks til fangst av rødrev og grevling må plasseres helt nedsenket i et oppkomme/ kilde som ikke fryser til. Bare selve åtet kan stikke opp over vannspeilet. Man skal ikke utlegge åtesaks i maurtue, gjødselhaug og lignende.

Kontroll
Kommunen skal vurdere om det skal føres kontroll på stedet om åtesaksen er konstruert og utplassert i henhold til tillatelsen før fangsten tar til. Slik kontroll kan utføres av politiet, Statens Naturoppsyn eller lokalt jaktoppsyn som er godkjent av det statlige naturoppsynet eller har begrenset politimyndighet.

Rapportering etter endt fangst
Kommunen kan ved behov stille krav om at bruker av åtesaks skal rapportere til fylkesmannen og kommunen fra fangstperioden.

B. Avtaler

1. Avtale om gjennomføring av jegerprøvens obligatoriske kurs

Mellom Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Folkeuniversitetets Studieforbund, Bygdefolkets Studieforbund, Studieforbundet natur og miljø og Arbeidernes Opplysningsforbund om gjennomføring av jegerprøvens obligatoriske kurs.

1. Forbundene tar på seg å arrangere praktisk kurs innenfor rammen av voksenopplæringsloven og de årlige budsjett og etter opplegg fra DN. De forplikter seg til å arbeide for at det blir gitt kurstilbud over hele landet. Studieforbundene bekjentgjør tilbudet etter vanlig praksis. DN kunngjør regelverket for jegerprøven og hvem som skal stå for gjennomføring av de obligatorisk kurs. De lokale studieorganisasjoner i hver fylke plikter å arrangere kursene i samråd med hverandre. Kursene skal være åpne for alle, jf. pkt. 8.5.1. i forskrifter gitt i medhold av § 22 i voksenopplæringsloven. Likevel skal førstegangsjegere som ønsker å ta jegerprøveeksamen prioriteres.

2. Fylkesmannen skal ha mulighet til å kontrollere at kursene blir gjennomført etter de til enhver tid gjeldene forskrifter.

3. Kursarrangøren forplikter seg til:
   - å påse at instruktør som blir engasjert til gjennomføring av kurset har slik utdannelsen som bestemt av DN.
   - å arbeide for at kursene blir rimeligst mulig
   - å informere de påmeldte om andre kurstilbud i distriktet når de selv har fått for få påmeldte til å arrangere eget kurs, og eventuelt være behjelpelig med overføring.
   - å sørge for at det foreligger ansvarsforsikring og at skyteområder er sikkerhetsmessig klarerte
   - å skaffe tilveie nødvendig instruksjonsmateriell
   - at instruktøren følger de til enhver tid gjeldende retningslinjer

4. Det enkelte kurs finansieres av voksenopplæringsorganisasjonene på vanlig måte.

5. DN dekker utgiftene til trykking av offentlige blanketter og skjemaer og nødvendig kunngjøring av forskriften om jegerprøven.

6. DN kan overlate til andre etter spesiell avtale å stå for gjennomføring av de praktiske kurs.

7. Denne avtalen trer i kraft 01.01.1986 og gjelder inntil videre.

Avtalen kan av de enkelte parter sies opp med 1 – ett års – varsel.

Trondheim, den

For: Direktoratet for naturforvaltning

For: studieorganisasjonene

2. Rammeavtale

Mellom Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) om utdanning av instruktør for jegerprøven.

Mellom DN og NJFF er det inngått denne avtale i forbindelse med gjennomføring av obligatorisk jegerprøve.

I. Formål

Avtalens formål er å avklare partenes oppgaver i det arbeidet som skal skje i forbindelse med gjennomføringen av obligatorisk prøve for førstegangsjegere i Norge. Forutsetningen for avtalen er vedtak i styret av DVF av 01.02.84 om at jegerprøven skal bestå av et obligatorisk kurs og en teoretisk eksamen.

II. Rettigheter og plikter

DN har det offentlige ansvar for gjennomføring av prøven.
NJFF har ansvaret for utdanning og oppdatering av et tilstrekkelig antall instruktører for gjennomføring av de praktiske kurs i de enkelte distrikter. Denne utdannelsen kan organiseres gjennom NJFFs eget utdanningsapparat eller i samarbeid med andre utdanningsorganisasjoner.

III. Retningslinjer for utdanning av instruktør

1. Som instruktør kan bare benyttes personer som:
   a) er eller har vært aktive jegere med kjennskap til jakt og våpenbruk
   b) har bestått jegerprøvens teoretiske del (Instruktør er fritatt fra å betale eksamensgebyr).
   c) kan dokumentere en viss teoretisk utdannelse (del I) innen viltforvaltning og jakt (gjennomgått kurs eller annen utdanning). Det bør også legges vekt på erfaring/-utdannelse i undervisning/instruksjon.
   d) har gjennomgått et av Norges Jeger- og Fiskerforbunds arrangerte instruktørkurs (Fase II-kurs) hvor opplegget er godkjent av DN.

2. Instruktørkurset skal være åpent for alle. Instruktørene skal stå til tjeneste for alle som står for gjennomføring av de praktiske kurs.

3. Dersom det oppstår tvil om en person fyller vilkårene for instruktørutdannelsen avgjøres spørsmålet av DN.

IV. Tidsbegrenset autorisasjon

En person som har fullført utdanning som instruktør, i tråd med denne avtale, blir autorisert som jegerprøveinstruktør for en tidsperiode på 5 år – fem år.

I løpet av autorisasjonsperioden må instruktøren gjennomgå et oppdateringskurs (Fase III- kurs) for å beholde autorisasjon for nye 5 år. Instruktører som ikke gjennomfører et oppdateringskurs vil bli strøket fra Instruktørregisteret.

V. Finansiering

Instruktørene dekker selv utgiftene i forbindelse med utdannelsen. Dette omfatter dog ikke administrasjonsutgifter denne utdannelsen medfører.

VI. Kontaktutvalg

Det oppnevnes et kontaktutvalg med en representant fra hver av partene. Kontaktutvalget innkalles til et møte når en av partene ønsker det. Kontaktutvalget skal behandle spørsmål som angår avtalen.

VII. Varighet

Denne avtalen trer i kraft når den er undertegnet, og gjelder fram til utgangen av 2000. Deretter kan den sies opp med tre års frist fra kalenderårets utløp.

VIII. Tvist

Tvist om forståelsen av denne avtalen gjøres av en voldgiftsnemd der hver av partene oppnevner sin representant og tredje medlem oppnevnes av Byfogden i Trondheim.

Trondheim, den 1. februar 1996

IX. Berit Lein /s
DN

Hvalstad, den 30. januar 1996

Per Søilen /s
NJFF

Notater:

Notater:

Foto: Kjell-Erik Moseid / NN / Samfoto TE 1177 Layout: Guri Jermstad Trykk: ?

Direktoratet for
naturforvaltning

7485 Trondheim Telefon: 73 58 05 00 Telefaks: 73 58 05 01 www.dirnat.no